

THÉOLOGIE

—

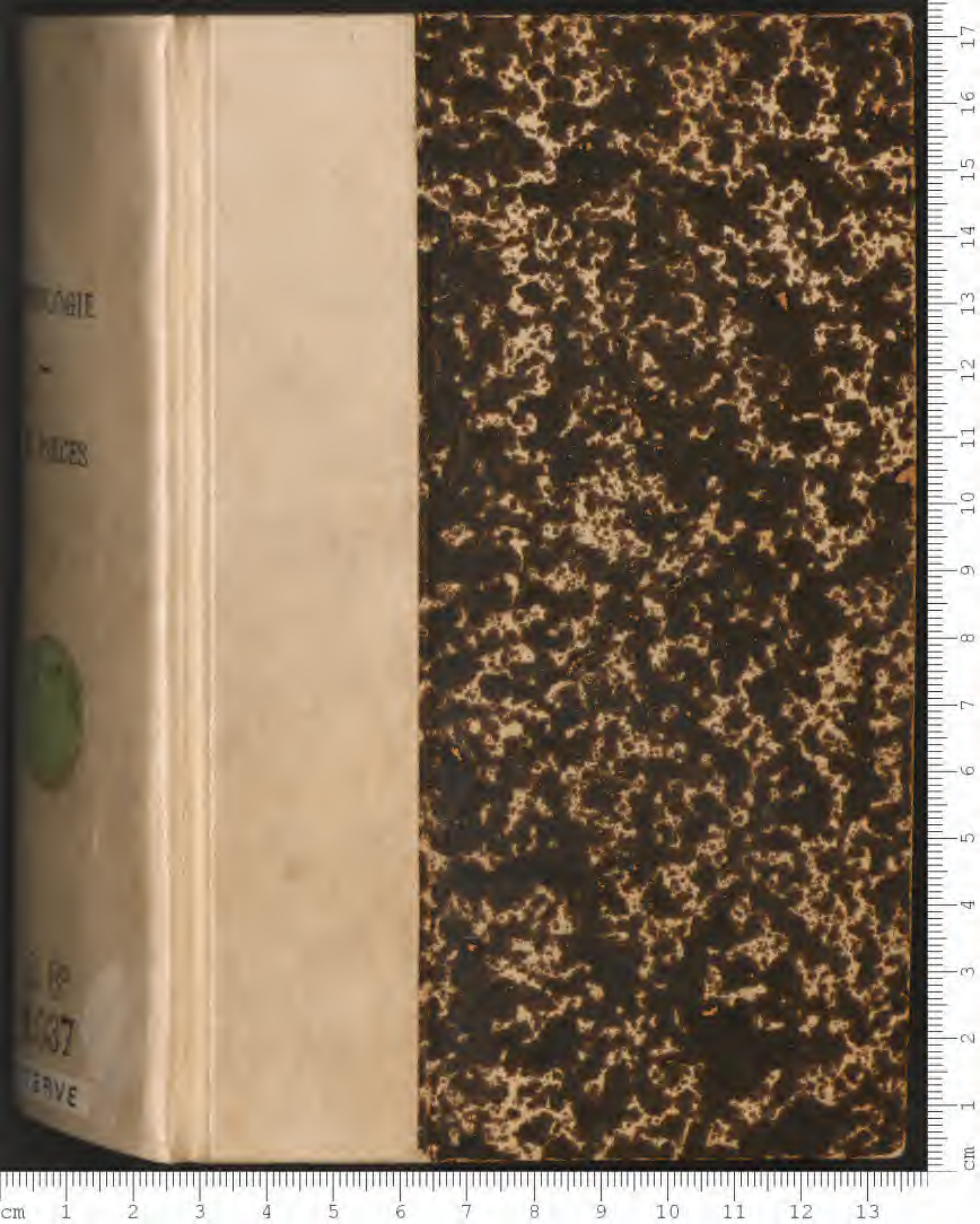
15 PIÈCES

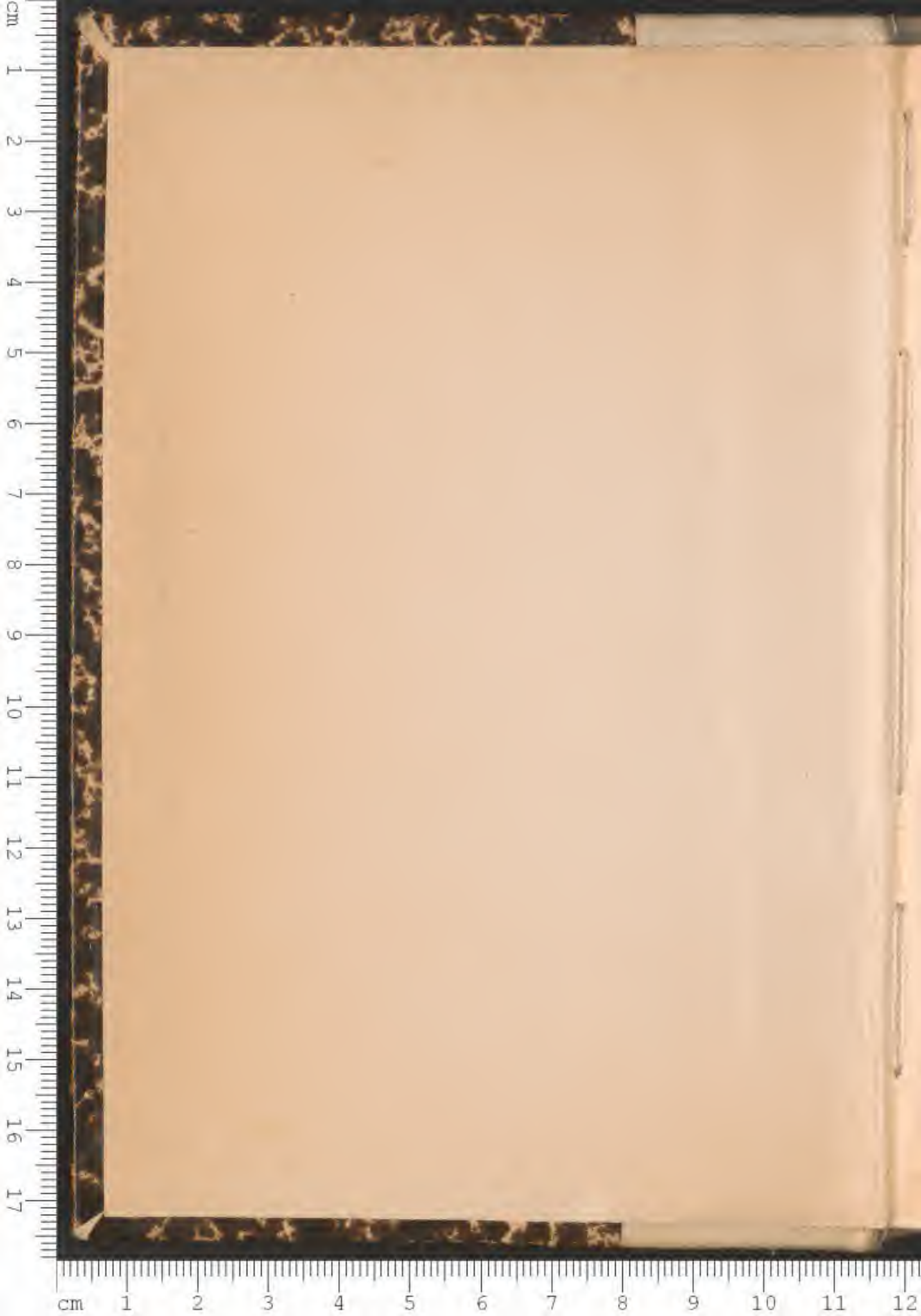

D. 8°
44.037

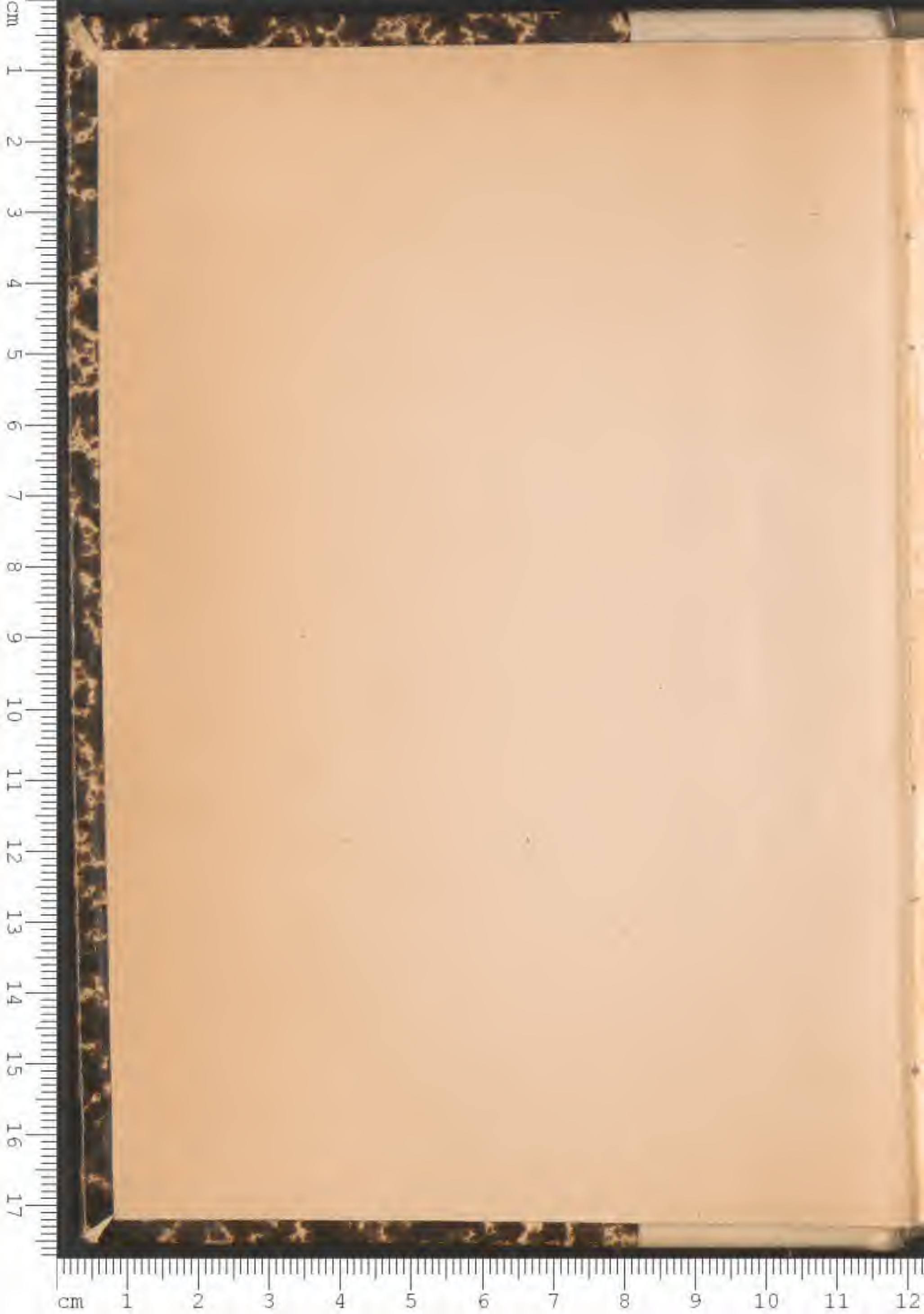
RESERVE

9
33
3
Testamentum
cuiusdam monachi cartusien. in ex-
tremis laborantis.

Etenale habetur parsii apud peli-
canum vici sancti iacobi.

Testamentum cuiusdā monachi Cartusiensis quod ideo scriptum est ut illud legendo beneficia dei recolat: ingrati tudinem ⁊ alias miseras proprias redarguat: misericordiam postulet/ et ad expectanda nouissima se preparet. Quod dum amplius legere non videbit: tam enim caligauerunt oculi. Seu dum laborans in extremis vocaliter orare/ vel proferre non valebit. Saltim mentaliter ⁊ in spiritu illud offerat deo cui nota sunt corda hominum. Agonemq; suū beate marie/ angelicis spiritibus et sanctis prout infra continetur commendat.

O Ratias ago tibi dñe Iesu christe fili dei
vini: dei & hois: deus et homo. quia do-
nasti michi intelligere q̄ media vita in
morte sumus. ego presertim senio confractus / de-
libatus / et oculorum beneficio iam pene orbatus
et q̄ tēpus resolutionis mee instat. Ob quod nō
īmerito timeo in mortis agonia more plurimorum
in extremis laborantium debilitari / aut fortassis
omnino priuari memoria. intellectu ac alijs cor-
poris et anime potentijs / seu alias ex īpatientia /
īfidelitate / vana gloria / diffidentia / seu alia īi-
mici falsa suggestionē per culpam meam te offē-
dere. et sic a beatitudine excludi et in ignem mit-
ti. Ideo q̄ diu ex dono gratie tue adhuc sum sa-
nus mente & corpore ac in libero arbitrio p̄stitus
tus. volens & cupiens iudicii tui et mortis horam
preuenire & michi p̄ut donaueris p̄cauere. velut
hō peregre p̄fecturus in regionē longinquā non
habens hic ciuitatē manentē: q̄ diu adhuc scripti-
tare video. Sub orationis typo testamenti & vlti-
mam voluntatē condo & ordino in h̄c modum:
Imprimis exn̄ic detestor & abhorreo quicq̄d
contra infinitam bonitatem & īcomprehensibilē
maiestatem tuam feci et vsq̄ ad mortem fa-
cere vel dicere possem. Et p̄pono quibuscunq̄ ten-
tationibus īmici mediante gratia tua nullo mo-
do cōsentire; et in hac voluntate & p̄posito īmobī-
liter p̄sistere p̄testor & intēdo. Et q̄ nudus egres-
sus sum ex utero matris mee. p̄testor libēter & ani-
mo volente nud⁹ reuerti illuc q̄ cito placuerit di-
uine voluntati tue. cui vt dignū est voluntatē meam
a. ii

omino submitto. Ceteris adoro te: laudo et bene
dico propter inestimabilem bonitatem tuam. nullius
egentem. et tibi omnia visibilia et invisibilia et univer
sa creatorem. Nec ei ea quae sunt creasti quasi eis in
digeres. sed ut rationales creaturas per tuam inese
fabilem bonitatem beate visionis tue participes
efficeres et capaces. In quo manifeste apparet
quod nostram utilitatem non tui commodum nos crea
do quesisti. ac per hoc te summum bonum esse demon
strasti. Sed o metuendissime domine haec tua bonitas
quod incomprehensibilis est in seipsa. quae tam ineffabi
lis est in creaturis. Insuper gratias ago tibi domine
propter gloriam tuam magnam. quod qui omnium summus
es et immense dignitatis de me tam vili et misera
bili ante mundi constitutionem dignatus es cogi
tare. et quod maius est extunc me elegisti et dispo
sisti me creare. Ecce enim sum quia creasti me: et
quod me creares et in numero creaturarum tuarum
numerares ab eterno tu preordinasti ante quod quic
quid faceres a principio ante quod extenderes celos. nec
dum erant abyssi adhuc terram non feceras. nec
montes fundaveras necdum fontes eruperant.
ante quod haec omnia faceres me tuam creaturam fore cer
tissima veritatis tue providentia previdisti. et esse me
tuam creaturam voluisti. Et hoc unde domine benig
nissime deus altissime et semper mitissime domi
ne misericordissime et creator potentissime quod mea
merita: quae mea gratia ut placeret ante conspectus
tue maiestatis predestinare et creare me. Non al
teram creaturam tuam quae tantum habet esse: nec
illarum quae tamen habet esse vivere et sentire. quae habet

gne sint et multe ac bone vidisti enim cuncta que
feceras et erant valde bona. Voluisti tamen q̄
esset una ex illis. quinimo eas ppter me creasti. vt
videlicet gl'am magnificentie tue et tui noticiam
michi demonstrarent. Nam in illis omibus relu-
cet sapientia bonitas et potentia tua. eas insuper
creasti vt michi seruirent. Celum enim michi de-
seruit per motum suum luminaria celi per influxū
suum. sol causat michi diem. luna illuminat michi
noctem. ignis temperat aeri frigiditatem. aer
michi mitigat ignis caliditatem. aqua mundat mi-
chi fetorem. mitigat sitis ardorem. et fecundat ter-
re rigorem. terra vero me sustentat sua soliditate
recreat sua fecunditate. delectat sua amentitate.
Ecce dñe oia michi donasti. te ipsum q̄ indefinen-
ter salutem mee vacas te in q̄ michi donasti carnali-
ter ad redimendū. sacramentaliter ad reficiendū.
spiritualiter ad cōsolandū. diuinaliter ad eterna-
liter pfruendū dedisti te ppter me in vitā in mor-
tem i tribulationē ⁊ glificationē. imo oia nobis
facti es. Angelos nobis donasti q̄b⁹ erim⁹ equa-
les in regno. oia inferiora in vsum et famulatum
tanq̄ in arras. quasi diceret dabo tibi oia bona
egypti. Nichil em̄ in hoc mundo video quod non
nec deseruiat utilitati. necq̄ necessitatibus in-
definēter occurrat. ⁊ ad hoc oia q̄ sunt i celis ter-
ra ⁊ mari cursū suū dirigūt nec motū suū cessant
explere scōs ⁊ rēpositi distributionē. Ipse etiā ifern⁹
terrore iunctus. ⁊ torzor dyabolus fabricas nobis
etiā inimic⁹ coronas. q̄ oia si i terrogata fuerit qd̄
intendūt mox rñdebūt. Sum⁹ innumerabilis mul-

titudo miserationum dei portantes ignes et flam-
mas ad cor humanum frigore mortifero cōgela-
tum calefaciendū. Totus igitur mundus nil aliud
est nisi multorum ignium aceruus/ et immensi amo-
ris tui fornax. Debeo igitur te multū diligere qui
michi donasti celum cum syderibus/aerem cū vo-
lutilib⁹/terram cū aialibus graminiibus ⁊ semina-
libus/aquam cum piscibus: quedā ad sustentatio-
nem vt comestibilia ⁊ potabilia: quedā ad erudi-
tionē vt rerum naturā/scripturam et figurā: que-
dam ad correctionē vt spūs malos/pestes/gran-
dines ⁊ morbos: quedā ad consolationem vt pxi-
mos: quedā ad delectationem vt varietates colo-
rum. vt sic te diligere vellem. Nō q̄ ppter tua be-
neficia finaliter sis diligendus. Et hoc mirandus
tue bonitatis est indicium q̄ creature tue tuum ser-
uent in michi ministrando imperium. licet ipse sis
bi creatori meo meū denegariū obsequium. Cō-
temno creatorē et tuīs vtor creaturis/ despicio te
dñm et de tua creatura exigo obsequium. Et cum
michi cuncta per te deseruiant solus ego non ser-
uio tibi. Suis institutis cuncta deseruiunt. ego ve-
ro ppter quem facta sunt oīa tibi nō obedio/ymo
te ignoro. Parent cuncta rebeli/obtemperant p-
taci/ deseruiunt contemptori/ parata consurgere
in vindictam nisi pietas pphibet moderatoris.
Sed quid retribuam tibi p oībus que retribuisti
michi. Tanta em̄ sunt tua beneficia q̄ nulla pote-
runt esse beneficia cōdigna nec tibi placuit q̄ fue-
rim vnus ex angelis qui tam miserabiliter et irre-
mediabiliter corruerunt. vel q̄ fuerim dracho ille

quem formasti ad illudendum ei. Illos enim iuste
dānasti me autem misericorditer preservasti/in il
lis ostendisti severitatem et in me tuam bonitatē
De tua igitur maxima fuit gratia q̄ alteram ex
creaturis illis creare me nolūisti. Imo nec ad yma
ginem et similitudinem angeli vel archangel: sed
dixisti q̄ me creares ad ymaginē et similitudinez
tuam. hoc nō dixisti de celo/de stellis/de auro et ar
gento. sed de homīe. Et in creatiōe dedisti michi
rationem ut te cognoscerem/voluntatem ut te co
gnitum diligerem/memoriam ut ī te cognito et a
mato dulciter requiescerem Sed heu dñe per pec
catum meum ratio facta est ceca ut sepe velit ma
lum p̄ bono/voluntas feda et memoria instabilis
ut magis velit in fediis et viliis occupari q̄ tibi
vacare. p̄terea quādo venit plenitudo tēporis
quo verbum caro fieres et hominē reparares ve
nisti ab arce patris ad virginem de stirpe davidica
ex atq; ventre virginali caro factus prodisti/exi
nisti per portam clausas dñs et homo lux et vita cō
ditor mūdi non recedens a patre sed manēs ap̄
patrem. totus in sinu patris. et totus in utero vir
ginis/nō mutatione loci. sed nature humane assū
ptione. et post hec in terris visus es/et cū hominī
bus conuersatus/et qui eras deus meus fieri vo
luisti frater meus: nec solum meus sed et totū hu
manū generis ut hoīes deos faceres factus hō.
Et iusto titulo noster es: q̄ a patre qui te donare
poterat nobis datus es et nobis natus: te etiam
tradidisti et temetip̄m exinanivisti formā scrut
accipiens in similitudinem hoīm factus et habitus

inuentus ut homo. ut causam nostram vel de malā
suscipiens et tunc propinquitate illam in sanguine
tuo reparares. nosque in tenebris ignorantie ex-
tatos illuminares. et sic nos abiectos multū etiam
supra angelicam naturam honorasti. Nam de te
possumus dicere quod caro et frater noster es. quod
non dicunt angeli quod nūquam angelos apprehendisti
sed semen abrahe. ita ut veraciter sis. deus et homo
et dei filius et homo. Et in ista tam admiranda ex-
nitione et carnis assumptione ostendisti quod prius
dilexisti hominem quam angelum. quod naturam eius assump-
psisti et non angelicam. etiam quia in patria maiori gau-
dio perfrue tur homo cum videbit in te suam natu-
ram diuine nature unitā quam non videbit ange-
lus. Insuper redemisti nos et lauisti nos a peccatis
nostris in sanguine tuo. et non corruptilibus auro
vel argento. neque per sanguinem hyrcorum et vitu-
lorum et patri reconciliasti. quod non fecisti ange-
lis peccantibus. et cum immortalis esses mortis le-
gibus voluisti subiacere. et primo ad opus tuū exi-
ens primā vocem similem hominibus emisisti plorans
ac per triginta et duos annos miseras quas por-
tamus portare voluisti. pauperrimus hominum inter
bouē et asinum in vili stabulo nasci ut diuites in ce-
lo nos efficeres octauo die sicut perierat sanguinem
fundere. deinde fugere in egyptum. sitire esurire
frigere. tentari. paupere. ledere. tritari. et portare
iniurias ac diuersas necessitates. iniurias. insidias
blasphemias. fatigationes in discurrendo. contradic-
tiones in predicando. diuersas egritudines curan-
do. lacrimas in compatiendo. Et finaliter post ce-

nam in monte oliveti plius orans et in agoniam
positus propter ymaginationem instantis mortis
omnes tui corporis partes sudore propter sanguinis
respersus tibi a iuda discipulo proditore cum manu
armatorum in osculo pacis traditus. Tibi aposto-
lis derelictus. a satellitibus malignis ligatus. co-
ram anna caipha pilato et herode illusus conspu-
tus colaphis et allapis cecus spoliatus et ad stipi-
tem ligatus usque ad sanguinis effusionem non le-
nem tortus et flagellatus. Tandem morti a diu-
dicatus de atrio pylati eductus veste purpurea
ductus iterum a tota cohorte illusus facie velatus
spinis coronatus. et super coronam spineam arum-
dine in capite baculatus et conspuus. sputis et gut-
tis cum luto faciei permixtis. et qui eras specio-
sus forma pre filiis hominum visus es quasi lepro-
sus et nouissimus virorum non habens speciem ne-
que decorem. Et post plurima obprobria et supplicia
bailata tibi cruce quod est inauditum de aliquo
latrone per vicos ciuitatis iherusalē fuisse irrisus
a potatoribus qui erant in tabernis et aliis qui erant
in plateis proclamatus. et tunc aduersum te loque-
bantur qui sedebant in porta et in te psallebant qui
bibebant vinum. de ciuitate cum magna perfusione etc-
etus. in monte caluarie nudus inter duos latrones
in cruce leuatus. suspensus et toto corpore disten-
sus. manibus et pedibus cum clavis ferreis per-
foratus. Cruci affixus non solum secundum omnia
membra corporis principalia verum etiam secundum
omnem a te potentiam pati voluisti nec solum dolendo
sed patiente propter vulnera sed etiam condolens propter nostra

delicta: nec in te remansit aliqua pars corporis
munis: q: corona spinea traxit sanguinem de cas
pite/ lancea de latere/ flagella de dorso/ clavi de
manibus et pedibus/ sudor sanguineus de oibus
corporis partibus. ita q: a planta pedis vsq: ad
verticem capitis non erat in te sanitas/ in crucis
patibulo quod erat supplicij pessimorum et cōsor
tio latronum iniquorum reputatus es. Et principi
bus sacerdotum senioribus et multis per viā trā
seuntibus q: ppe ciuitatem erat locus ille sub san
natus. et in his tormentis patrem p crucifixionib⁹
exorasti. latroni petenti paradysum donasti/ ma
trem virginem virgini commēdasti. Interea celi
luminaribus eclipsatis et tenebris dempsissimis p
vniuersum orbem diffusis inter angustias mortis
innocens clamasti. Heloy heloy lamazababany
quod est deus meus deus meus vt quid me derel
iquisti. Non quia esses a diuinitate derelictus a
qua ppter assumptionē carnis nūq: fuisti separa
tus: sed vt ostenderes q: acerba erat pena quam
secundū carnem sustinebas: a qua diuinitas hus
manitatē non defendebat sed quasi dereliquisset
eam sine adiutorio p nobis mori permittebat. Et
morti ppinquus clamasti. Sitio. felle et aceto po
tatus. In manus pfis cōmēdans spm. et clamās
Cōsumatum est cū clamore valido et lacrimis in
clinato capite tradidisti spm. Post que terra tre
muit: velum templi scissum est. sepulchra aperta
sūt et multa corpora sanctorum qui dormierāt sur
rexerunt. Ita vt clamaret centurto. Vere filius
dei erat iste. Deinde cum mortuus esses latere

fuisse lanceatus unde exierunt sanguis et aqua in
quibus virtutem accipiunt sacramenta quib⁹ pu
rificatur et saluatur xpianorum ecclesia. Postea
coram oculis matris tue de cruce depositus/suda
rio involutus. et in sepulchro sub lapide verus la
pis inclusus. A matre mestissima vsq³ ad horam
tue resurrectionis lamentatus. Ista oia et q³ plu
rima alia benignissime ihesu p³ me sustinisti. et ideo
non despero pro peccatis meis. imo premissa oia
tanq³ mea et p³ me a te misericorditer adimpleta
offero tibi in penitentia satisfactionem et emen
datione p³ oibus pctis meis. Supplicans vt ani
mam meam quando ex hoc seculo migrauerit illo
precioso sanguine pro me tam abundanter effuso
ad plenum lauare digneris. Preterea piissime do
mine ihesu vt tantorum beneficiorum tuorum in
carnationis mortis et passionis tue iugis nobis
maneret memoria transurus de mundo ad pa
trem et patria corporali nos relicturus iam morti
ppinqu⁹/surgens a cena discipulorum pedibus lo
tis et cintheo quo precinctus eras exteris iteru
recumbens sacrosanctu corporis et sanguinis tui
sacramentu instituiti. quo discipulis tradito illud
signu amoris precipui p³ viatico ne deficiamus i
via nobis sumendu dereliquisti dicens. Ego sum
panis vite. Si quis ex hoc manducauerit viuet in
eternum. Ecce vobiscum sum vsq³ in consumma
tionem seculi. Nec quotienscunq³ feceritis in mei
memoriam facietis. Et sic o bone ihesu te totu no
bis dedisti. q³ te nascens dedisti socium. conuesces
in edulium/te moriens in precium/ te regnas das

in prelium. Et quotiens huius sacrificii commemoratio celebratur totiens opus nostre redemptionis exercetur. Sed quas gratiarum actiones tibi domino deo pollus referre qui me tanti sacramenti tribus esse consortem. Et insuper alia sacramenta ecclesiastica instituiti quibus nos sanctificares humiliares/excitares/erudires. et alia bona tua conferres. Consequenter tempore tibi placito quo me creare et in esse deducere decreueras patrem generantem et matrem concipientem michi preparasti. Non paganos/sarracenos/iudeos/hereticos aut alias infideles. Non lunaticos/insensatos/freneticos/furiosos/arrepticios. aut alias mente captos. Non leprosos. aut alio graui morbo infectos aut contaminatos quia fortassis similis illis extitissem. Sed christianos et fideles mente et corpore sanos et bene condicionatos. Non principes generosos. aut alias magnificos aut potentes in seculo. Sed pauperes non mendicos aut extreme delectos aut aliquo graui crimine suspectos: sed simplices et honestos pro me sollicitos: et tales quales saluti meae noueras esse congruos. Hec creare me voluisti in tempore quod fuit ante legem: quod a tui cognitione ut in plurimum fuit deuotum et quo homines modicum tui habuerunt noticiam. fuerunt enim octosi et dicebant. quia nemo nos conduxit. Hec tempore legis que fuit sub moyse que observationibus grauissima onerosa et imperfecta fuit seruitutis in timore sub qua pauci. id est de sexcentis milibus duo ingressi sunt terram promissionis. Hec in primordio nascentis ecclesie et persecutionis tyrannice infideles

Hec etiam tpe heresum quo plures simplices se-
ducti errauerunt a fide. Neq; in tpe scismatum qd
valde saluti nascentiū periculosum est propter in-
terdictum et alia. Sed in plenitudine tps gratie
et oimode quietis ecclie quando thauri et altaria
in sanguine martyrum occisa et oia parata sunt;
me creasti quod fuit tps miserendi et dies salutis
post q̄ nox errorum abscesserat. Hec differre vo-
luisti in tempus future persecutiōis acerbissime
qualis non fuit ab initio que regnabit sub filio p-
ditionis anti xp̄o. sub qua etiam electi si fieri pōt
ducuntur in errorem. Insuper creare me noluisti
in loco gentilium deum ignorantium non loco ma-
chometicorū a te errantium turpia et feda obser-
uatiū. Non inter iudeos excecatos ablectos/et
dispersos. Non etiam loco hereticorum fidem ve-
ram impugnantium ac per hoc a regno tuo se seclu-
dentū. quorū oim leges. cerimonie et obseruantie
vane sūt caste fidei et execrāde. Inter hos nasci me
noluisti. q; cū eis me p̄dere noluisti. S; inē xp̄tas
nos et i ēra xp̄ianorū. Nō i aliq̄ ciuitate aut alto lo-
co insigni vel magnifico nec in turbis populorum
vbi ad capiendas animas infiniti sunt laquei. im-
mo me creasti in loco rusticano cāpestri et solitas
vbi uanitas et lasciuia seculi nō me tā faciliter
suffocaret et p̄deret. In loco in q̄ vbi fides divul-
gata erat et pbata. vbi religio vera pfusa et sinees-
et sic quasi ab ortu salutē ibi berem: eoq; tēpo-
inter tales me nasci voluisti per quos ad fidē
et sacramēta puenire valerem q̄ bñficia in-
merabilib⁹ hoīb⁹ video negata fuisse q̄ michi

gratuloz esse concessa cum quibus tamē vna fuit
michi conditio. Illi derelicti sunt per iusticiam
tuam et ego electus per gratiam. De autē crea
sti ex luto humani seminis quēadmodum figulus
format vasculum de luto/et mulier in piscella case
um de lacte coagulato/ et cōpegisti corpus meuz
et omnia membra mea nouem mēsum spacio in
utero matris mee. Non enim ipsi fecim⁹ nos, nec
parentes fecerunt nos, sed tu ipse fecisti nos. Quā
quid enim sicut lac mulsisti me: pelle et carnib⁹ ve
stisti me: ossibus et nervis compegisti me: vere
dñe vitam et miam tribuisti michi. Hec est in me
membrum: non nervus non vena nō capillus: nō
ungula que non clamet michi: q̄ multum debeo
te creatorem meum/et patrē diligere, quia sine te
nō possum capillum album aut nigrū facere, nec
ad staturam meā addere cubitum unū. et lō mul
tum es honorandus sicut p̄r qui oīa dedisti et tis
mendus sicut dñs qui omīa auferre potes q̄cito
tibi placuerit. Interea clementissime dñe infu
disti corpusculo meo sp̄m viuificantem quem crea
sti ex nichilo, aīam videlz imortalem substantiam
valde generosam quam donasti tui capacem vt
te summum bonum intelligeret, intelligēdo ama
ret/amando possideret/et possidendo beata eēt
que a te fuit eternaliter preuisa/et mirabiliter in
tpe immediate de nichilo a te producta, a te inquā
creando infusa et infundēdo creata que intantum
ceteras creaturas supergreditur q̄ in nulla crea
tura est possibilitas naturalis ad eductionē vni⁹
anime rōnalis/et a te solo per tuā potentiam in

finitam producit. Magna ergo & ineffabilis di-
gnitas et generositas anime non solum esse tuam ve-
lignam sed fieri ad ymaginem et similitudinem
tuam. Ideo multum gaudere de anima mea quia in
signata est tui ymagie decorata similitudine. par-
ticeps rationis / et capax eterne beatitudinis / quia omnia
quia modica viderentur si morte finirentur de-
disti ei et cum predictis naturam immortalem. substantiam
incorruptibilem. durationem interminabilem. vitam
perpetuam. alioquin nec vera esset ymago. Ideo
quod digna est una anima imoque dignior et preciosior quam
omnia regna mundi. Nec ad precium eius potest
quicquam estimari. tanteque simplicitatis est quod nichil po-
test illi mēti nisi trinitas beata cuius sedes est
et thronus / eius susceptiva. Unde non ante requie-
visisti nisi cum hostem prodidisses in quo tibi placeat
valde et delicta tue esse cum filiis hominum.
Tante insuper dignitatis quod nichil consimile sibi
Tante etiam capacitatis est quod nulla creatura li-
cet afficere posset satiare hanc non potest nec de-
sideria illius quietare. cum omnibus occupari potest
impleri non potest. Non hanc implet nec quietat
terra cum pecudibus. Non celum cum sideribus
et sanctis. sed tu solus deus qui hanc multis modis
viribus et potentiis dotasti. quibus ipsum corpus
regat. Et insuper donasti ingenium clarum ad bo-
num cognoscendum. iudicium rectum ad discernen-
dum / animum bonum ad te amandum. O domine
quod nobilem hospitem dedisti corpori meo: a quo om-
nia que in me pulchra sunt habeo / quo egreden-
te nichil teneo. O deus meus vita et dulcedo ani-

in me mee quid retribuam tibi pro oibus que fecisti
anime mee da michi pro his amare te. Nec tibi
suffecit tantis me donis ex parte corporis et ale do
tasse. Visti et de efficaci custode et ministro prou
disse qui ab utero matris sollicite me custoduit
et angelis tuis mandasti de me: **O** dñe quid sum
ego quia apponit erga me cor tuum dum tā ma
gnificis principibus iherusalem qui natura & grā
sunt nobis digniores tam sollicite mandas ut cu
stodiant me in oibus viis meis. **I**sti sunt custodes
super muros nove iherusalem et montes in circuli
tu eius vigilantes et custodientes vigilias noctis
super gregem tuum. Nequando rapiat ut leo ani
mas nostras ille antiquus aduersarius. **O** grande
dñs caritas mittentis. stupenda dignatio familie
tam digne obsequentis. Ecce non est numer⁹ mi
litum tuorum. et tamen omēs administratorū spūs di
cuntur et in misterium oēs quodāmodo mittuntur
Et licet omnibus mandasti cuius tñ ab utero ange
lum singularem deputasti qui in utero protegeret
in vita regeret. post mortem deduceret. et cuncta
bona necessaria nobis prouideret. Merito igitur
gratias ago tibi q̄ angelum pacis ab ortu natiui
tatis mee ad me custodiendum michi tradidisti
Ere magnum est beneficium hoc quo honorasti
nos. tales dādo nobis custodes. laudent te de
hoc omēs angeli tui confiteantur tibi de hoc oia
opera tua & sancti tui: quid enim est homo cui hec
facis? Nonne vniversa vanitas omīs homo vltus
& tamen dignū ducis hūc tam honorificare eum?
Sed heu dñe nobile illam intelligentiam propter

3
8
m
fuit et eius reuerentiam non honorauit sicut debuisset
immo plures propter peccata mea provocauit ac eius auxi-
lio indignum me reddidit. Sed ipse in me misericors
fuit sicut iupse pius es et misericors. Nec per-
misisti quod in ergastulo materni uteri suffocarer si-
cut pluribus accidisti. mo in ortu meo uisum me produ-
xisti et in esse deduxisti. Non cecum surdum / mu-
tum / claudum / aut alias corpore uiciatum vel ma-
le organisatum. immo corporis integritatem et om-
ni membrorum donastine essem inter monstruosa mi-
hi oneri et aliis despectui. Non leprosum aut alio
graui morbo laborantem. imo complexionis boni-
tatem et sanitatem dedisti et conseruasti sicut pro-
bat hoc ipse senectutis mee. Non insensatum. ar-
reptitum furiosum mente captum aut alias na-
turaliter effrenatum vel inordinatum. imo sensus
perspicacem. memoriā tenacem. ingenium clarum
ad bonum cognoscendum. iudicium rectum ad discer-
nendum. animum bonum ad te amandum et querē-
dum. et totius corporis dignam qualitatem mihi
donasti ac inter nobilissimas creaturas tuas
puta hominem me condidisti. Non lapidem talpam
canem aut aliqd hominis. Sic ergo merito tibi re-
gratari teneor quia accepi a te pulchram corporis
formam habens sensuum distinctionē. oculos ad
uidendum aurea ad audiendum. nares ad odoran-
dum. manus ad conrectandum palatum ad gus-
tandum pedes ad ambulandum. Et vere pulchrum
hominis corpus quo pulchrius aliud nullum. nec
incongrue. Nam hoc ymago trinitatis requiritur
hoc etiam requirit finis hominis qui factus est ut
b. i.

infirmis despectis mentem sursum tendens sydes
ra aspectet. Corpus inq̃ tante dignitatis ut cum
omibus creaturis cōmunicationē/ et participium
habeat. apparet enī terra ī ossibus ⁊ carne; aqua
in humoribus et sanguine. aer in pulmone ignis
in corde cuius formam habet. Insuper me
nobilitasti dignitate virilis sexus qui est ymagi
ne tue insignior/et similitudine expressior. diuino
cultui aptior. omibusq; officiis cōmodior ⁊ quo
dammodo tibi graciosior. adeo q̃ hunc sexum tibi
ibi solum iussisti sanctificare. ⁊ qui hoc caruerit ca
racteribus iherarchicis inutilis et ineptus erit.
Nam nulla mulier caractere potest insigniri ab
acribus ecclesiasticis exclusa. adeo q̃ nec loq̃ per
mittatur in ecclesia. Et sic in isto sexu quem michi
donasti dignitate preemineo: penas et erumnas
muliebres/subiectionem et ignominias euado ac
diuino cultui dignus reddor. Necq; permisisti q̃ es
sem vnus illorum qui sunt et erunt in limbo. qui
faciem tuam nunq̃ viderunt. seu vnus ex agaren
is. iudeis. paganis. hereticis vel ipse machome
tus sathane primogenitus. seu alius ex infidelibus
qui iam iudicati sunt. aut ipse antichrist⁹ per
ditionis filius. Quinimmo rite et canonice a cui⁹
sacro baptismatis fōte ex xpianis inter xpianos
christianum regenerasti. quo culpam delesti ⁊ fili
um gratie me effecisti ac christianum dicti voluisti
et nominari. Propterea gratias ago tibi deus
meus quia vocasti me nomine tuo quia signasti me
sanguine tuo. Nomen inq̃ tuo vocasti me ut me ⁊

3
m
mortale tuum semper esset apud me et nunq̄ re
cedens a corde qui nunq̄ pro me recessisti a cruce
Voluisti me participem esse in nomine. participes
in noī veritate quoniam vnixisti me illo quo & tu
vnctus eras oleo lenticie vt ab vncto sum vnctus et
a te xpo dicerer xpianus. imo et in manibus tuis
descripsisti me. vt semper sit memoria mea apud
te si tñ memoria tua iugiter fuerit apud me. Ean
dem insuper dico nomini tuo qui adhuc celsiori no
mine honorasti me. quia tāte glorie tue fecisti me
susceptibilem vt possem filius dei fieri. hoc nō pos
sunt vtiq; arbores nō possunt lapides non cetera
omīa quia non dedisti eis potestatem filios dei fi
eri. illis non per naturam nec multis hoībus per
grām. Sed michi dedisti q̄ homo sum et filius tu
us dicar et per gratiam esse possum. vnde hoc mi
chi veritas summa veraq; summitas vnde hoc mi
chi vt possim filius tuus fieri. non sic fecisti omni
nationi. non omni creature. licet tu manens in es
ternum creasti omīa simul. Non precesserunt eo
rum merita. accessit tua gratia. quia omīa crea
sti bonitate tua. Pares omnes creature fuerunt
in meritis quia omnium nulla fuerunt merita qua
re non ego sicut omnes ille. Aut cur non omnes
ille sicut et ego. aut ego solus sicut et ille que mea
merita vt potestatem talem michi daret et filium
et sponsam vocares. certe sola gratia sola boni
tas tua. Multi transierunt qui hoc non me
ruerunt. Multi fortes / et sapientes : Multi no
biles / et diuites fuerunt qui tamen vniuersi has

b. li

signitate destituti relictis et abiecti perierunt. Nū-
quid ego fortior. nūquid sapientior. nūquid nobi-
lior aut ditior omnibus illis fui qui hanc pre omnibus
illis gratiam spiritalem sortiri merui. Non dñe deus. sed
tua hoc bonitas fecit unde ago tibi gratias. Patri-
tores qui mei curam gesserunt sollicitam michi prae-
uidisti et ordinasti. Preterea de tuo munere ve-
nit quod non fui nec sum nouissimus virorum. vilissi-
mus aut abiectissimus indigenarum seu mendicorum
qui sunt super terram. Seu unus ex licetioribus aut
ex illis qui excoziant morticina et vacuant latrinas
seu quis alius imundus infamis aut contemp-
tibilis miser qui etiam habundant inter christianos
et alios. quoniam a puericia deposui porcos et vac-
cas me tuisti. Et ad scholas vocasti quod pluribus
negatum est. proficiendi et studendi ingenium et vel-
le dedisti. Ingenium videlicet docile/memoriam tena-
cem et acutam intelligentiam. Et insuper gratias
prius in baptismo datam per sacramentum confir-
mationis sanctificasti et perfecisti. quibus illam fir-
mitus obtineam immobiliusque possideam/quod uti-
que sacramentum ad militiam spiritalem parat et con-
fortat. et ad confessionem vere fidei animat/ quae
admodum discipuli tui spiritu sancto confirmati cepe-
runt loqui. et decorat mentem caractere. et carnem
videlicet in fronte viuifice crucis vertillo. me con-
stituens signiferum tuum et armigerum. Sed ve michi
super insania et ingratitude mea quia ad istarum
fili prodigi omnem substantiam superiorum beneficiorum
meorum peccando dissipavi et malum eorum te fe-
ci. Et cum infelix ego per multos annos velut ex-

cecatus insensatus et ingratus / tot et tantis bene
ficiis tuis abuterer operibus mortuis vacas et sa
lurem ppriam vilipendens ita ut merito essem fi
lius ire et vas in interitum : ex maxima bonitate
tua in peccatis et sordibus meis longanimiter et pa
cienter me portasti nec morti permisisti neque subla
to perdere voluisti. quinimo ex dulcissimi ineffabilis
gratie tue dignatus es statum mortis in quo sepul
tus dormiebam michi manifestare meque denuo crea
re. veterem videlicet hominem exuendo et in novam crea
turam transformando in multitudine peccatorum
me convertisti : et a multis preservasti in quibus lap
sus fuisset nisi per bonitatem et clementiam tuam
me revocasses. peccata odire me fecisti. ad amorem
tuum dulciter attraxisti eterni iudicii tui et mortis
memoriam et timorem inculcisti. et veram noticiam
quod incola ego sum et peregrinus tribuisti. Potent
ias anime mee depravatas rehabilitasti mentis sur
ditatem effregisti et voluntatem emendatius via
rendi donasti. ita ut beneficia tua inciperem recole
re et intelligere quod eras creator meus redemptor
meus et futurus iudex a deo constitutus non solum
meus sed et vivorum et mortuorum habes claves
mortis et vite. Et quod propter ea debebam te diligere
te timere tibi obedire et voluntatem meam scissis
me voluntati tue conformare. Quod et facere de
crevi. et arbitrium meum a deo convertisti quod propositum
te nunquam mortaliter offendere. Et istud ad me
bonitatis tue fuit indicium quia millesies iram tuam
promerui et passus es deliqui et tam longanimiter
sustinuisti. Non enim peccantem angelum expectas
b. lit

filij illico precipitasti e celo hoſem etiam peccā-
tem nō diſtulisti ſed expulſiſti de paradiso melio-
res me peccātes mox occidiſti me autem lōgania
miter diſſimulans multis annis in pctia pertuliſti
ut ſic in me p̄mendarer paciētiam tuam impleres
electionem tuam et p̄firmares miām tuam. Sed
eximie fuit pietatis q̄ mira tua patiēcia non mo-
do non meā ſuſtinuit ipietatem ſed ſolitam ymo
et maiorem exhibuit pietatez unde tibi grās ago
deus meus qm̄ liberaſti me et ad p̄uā inclināſti
quod beneficium vere oib⁹ bñficiis preſtat q̄ nō
ſi ſuperiorib⁹ accederet niſi ea niſi in pene augmē-
tum forte prodeſſent Multi ei perierunt qui hanc
grām nō acceperūt diligā igitur te dñe vixi⁹ mea
diligam te ſalus mea et vluat tā nō michi: ſed tibi
totavita mea que perierat i miſeria mea et reſuſci-
tata eſt miā tua Sed quid ſciam tibi dñe de⁹ me⁹
a quo tāta bona ſuſcepi. Neqz enim p̄tentus fuiſti
eadem que ceteris bona tribuiſti. ſed ſingulariter
plura michi donaviſti. ut videlicet cognoscam te / et
pluribus aliis te tuis ſecretis intelligā. Allos coe-
tānos et notos meos i tenebris ignorātie reliquiſti
et in ſtercore ſuo cōputreſcere permiliſti. et michi p̄
illis lumen ſapientie tue infudiſti. Non certe meis
meritis ſed ſola gratia tua Deinde piſſime dñe ad
ſublimiora me p̄uehens et dona tua cumulans ad
ſacros ordines et officiūz ſacerdotale me p̄mouiſti
quod pluribus denegaſti. et ita me eleuaſti ſup an-
gelicam dignitatem quia qui creaſti me ſine me ſi
fas eſt dicere dediſti michi creare te. quod donum
non eſt angelis conſeſſum. imo ipſi adorant quod

conficinus. Et quid retribuam tibi dñe deus me⁹
pro tanto sacerdotu beneficio michi impenso. cer
te dñe super hoc deficit spiritus meus. Et mul
tum confundor quia sacerdotaliter nō vixi sed se
culariter. Hec ministerium sacerdotale honorifica
ui. imo ingentium quod donaueras in vane/im
mibus/et superuacuis. Immo etiam in noxiis et
perniciosis tota studiositate multis annis occupa
ui. et alia dona tua gratie in vsum redegi culpe.
Propter que talenus a te acceptis priuari & in te
nebras exteriores mitti merito debui. Et insuper
in habendis beneficiis ex nimia ambitione et cupi
ditate estuavi. Sed ppter salutem meam mise
ricorditer aliquando michi restitisti ne assequeretur
quod optabam. Belligerabam nec obtinebam
quia male petebam. Aliquando vero de pingui
oribus et honestioribus q̄ me deceret michi prou
disti. Sed nec sic satiatus. Immo ad ampliora
adhuc assequenda spirantem Interea plus q̄ septē
nis de tua solita gratia me vocasti & assidue inspi
cisti. vt nedum ab habendis desisterem. Verum
etiam habita et queq; temporalia relinquerem
monachalem vitam assumerem et nudus te nus
sum sequeretur. Hec solum vocasti communiter
cum pluribus: sed et singulariter pre multis et
cum paucis ad perfectionis statum. Ad multa
scilicet despectum. Et licet diu reluctantem &
quasi inuitum de tenebris egypti et seculo ne q̄
tanq̄ alterum loth de sodomia habitaam de b̄ur
caldeorum/et noe de diluio me eduxisti. Hec so
lum eduxisti. Immo etiam induxisti in mōtē sc̄ificii
b̄ill

catlōis tue. In terram fluentem lac et mel videtis
in religionē nō quālibet sed cartusienſium nec ad
quodcumq; monaſterium. ſed ſpecialiter ad hoc
vallis viridis optimo terre loco. In quo ſecure ſa
lus ſperari poteſt. et in quo tam bonos pios deu
tos ac ſctōs fratres ⁊ ſocios inuenire dediſti quorū
exemplis inſtruor cōuerſatione conſolor orōnib⁹
adiutor et exſuſcitans me de ſtercorib⁹ ſedere fe
ciſti cum principibus. **O** vere bonum et locundū
habitare inter fratres tales qui deum amant. oī
ſciplinā obſeruāt. pacē colūt cui⁹ ſine obſeruatio
ne monaſteria ſunt tartara et inhabitantes dyas
boli incarnati. Et ſic me p̄rexiſti a conuentu mali
gnantiū id eſt a cōgregatione indiſciplinatorum
et a vīta vagantium nil niſi ſolum nomen de relig
ione habentiū. Inter quos dubia ſalus quia ve
ſitantes ad eos frequenter ſimiles illis effecti aſ
ta diſpereunt. ⁊ qz in terra ſanctorū iniqua gerūt
non videbunt gl̄iam dñi. Nec ſolum ad locum pe
nitendi induxiſti. verum inſuper licet tarde vene
rim tempus ſatis p̄lūm ſanitatē et fortitudi
nem etiā vſq; ad canos et decrepitos annos ad
plene penitendum ſupplicia vitandum grām me
rendum et regnū mercandū. ceteraq; oīa ad ſalu
tē neceſſaria pluribus denegata cōceſſiſti. Et qz
ante p̄longauit ſeculus p̄longaſti michi tempus et
quaſi illud michi ſtare feciſti. De qz a morte ſu
bita et impreuiſa ac crudeli tam in ſeculo q̄ poſt
religionis ingreſſum reſteratis vlcibus miracu
loſe p̄ſernaſti. Hoc dñe ſcio et confiteor. ac im
mēſe bonitati tue reſgratior. Inſuper donaſti gra

nam nunc usque persequerandū que paucorum est sine
qua non iustificatur homo/ et nulla sunt vel vana
bona. Cum ita tanti cadant et tanta pericula ob-
stant. Et ne in inceptis deficerem spē donasti ob-
stinendi veniā grām et gloriā. Ita quod nulla penuria
peccatorum meorum nulla cōsideratio vilitatis pro-
prie. nulla estimatio celestis beatitudinis de cō-
titudine spē me deiscere potest. Scio enim cui credi
di et certus sum quod in caritate adoptasti me. quod ve-
rax es in pmissione et potens in exhibitione. licet
enim tibi facere quod volueris. Nec solum spē de-
disti verum et rem contulisti dāns affectus et gra-
tiam proficiendi et a malo continendi voluntatē
immutasti ut dulcia essent que antea erāt amara
Et ut crescam in profectu nec deficiam in via mē-
sam mihi parasti aduersus omnes qui tribulant me.
et pluisti manna de celo quo frequenter me refec-
isti corpus videlicet tuū et sanguinem preciosum
in arram et pignus future hereditatis. in cibum
mee mendicitatis. in medicinā mee infirmitatis.
in comitem peregrinationis. in pacificā hostiam re-
cōsolationis. in sacramētū p̄munionis et sacrifici-
ū redēptionis. Sed p̄thdolo irreuerenter mul-
tum et impudenter illud sumere presumpsi unde
miam a te humiliter postulo. Ceterum mitissime
dūc p̄ tuam bonitatē. talem me esse voluisti ut tē-
poralibus dimissis nō multū curarē: et grās suffi-
ciētes donasti p̄ quas circa te pacifice potui con-
uersari. In oībus cōsolat⁹ es me et ī manib⁹ por-
tasti et tenuisti me de stercore me eleuasti et suble-
uasti in tū ut ceteris etiā melioribus per multos

annos me prefeceris / meq; tulisti de domo patris
mei, et posuisti me pascere gregem populi tui / feci
stiq; michi nomen quodammodo grande iuxta nomen
magnoz qui sunt in religione cartusiana / et fuisti
mecum in oibus vbicunq; ambulavi / et posuisti me
custodem in vineis. In quarum custodia potui mul
ta merita cumulare si fecissem debitum meum. Sed
ve michi q; terrenis vane et transitoriis multum
saluti vero aiarum et spiritualibus min⁹ debito
tendi: Ita q; pithdolor dicere possum. Vineam meam
non custodivi michi q; merito improperandum est il
lud. *Q* pastor et ydolum. *P*astor solo noie et ydo
lum inutilitate. Super quibus veniam humiliter
postulo. Me ergo sublimasti / cum tamen tam infir
mus essem tam indignus tamq; miserabilis / qui
prius in domo paterna vix vnq; vinum biberam / car
nes gustaueram inter asinos et vaccas tacebam
rusticano pane et vestitu vix sustentabar. Et nichil
omin⁹ ad reprimendum superbiam meam et ppter
bonum meum incommoda et defectus naturales michi
reservasti. et me non nisi q; despici vilipendi et deici
voluisti. Sicut et merito vilipendendus et despiciens
duis eram / in quibus michi donasti materiam me
humiliandi et miseras meas cognoscendi: quod
certe beneficium non inter minora sed inter maiora bñ
ficia tua reputandum est / licet eo non bene usus fue
rim. Coheredem me fecisti nisi per me steterit et vlt
tam eternam michi preparasti. videlicet a labore de
cem a servitute libertatem / a timore securitatem
a merore consolamē / a morte resurrectionē / in res
urrectione plenū sūmū et indeficiens gaudium et

alia innumera bona: tam multa q̄ nō p̄t numerari/
tā magna q̄ nō p̄t cogitari/ et tam p̄ciosa q̄ nō p̄t estimari. Deinde p̄misiſti michi te ip̄m q̄p
pe iurasti p̄ribus n̄ris daturū te nobis q̄ es om̄e et
totū bonū. quod q̄ acceperit habūdātia oīum rex
p̄fruetur. et quicq̄d voluerit illi fiet. hec oīa michi
dare disposuisti si tñ in p̄nti religioſe p̄uerſari⁹ fue
ro. Inſup vt gr̄as tuas conſeruare poſſem notiā
et intellectū ſcripturarū michi tribuiſti: et libros ſa
cros quaſi ſpeculū in quo poſſem fedilitatē meā et
injuſticiā p̄tēplari/ et ad hos itelligēdos ſenſū do
naſti/ et crebro me reuocaſti. Hūc p̄ internā iſp̄ra
tionē/ nūc p̄ aliorū admonitionē et exortationē b̄n
fictorū et aduerſorū iñmiſſionē p̄tōrū occaſiones ſub
trahēdo/ aut vim reſiſtēdi tribuēdo. Et a p̄ntia vī
q̄ in hūc diē tā ſollicite mei ſemp curā geſſiſti/ et
p̄ſeruaſti a tā multis p̄culis variis morbis. de
monū plagis et aliis malis. q̄ro ſuſtētamēto idul
ſiſti nutrimentū ſufficiētiā/ multiplici et delicato edu
lio me reſiciēs ita q̄ nō op⁹ habui egere ſollicita
ri aut mēdicare/ et mee ſemp gubernatiōi fuiſti in
tēt⁹ quaſi oī ceterorū oblit⁹ mei ſolū curā videre
riſ gerere. Sēp michi p̄ns oīa mea dirigēs. Quia
tñ ſocios et coetaneos meos ſe viciniſ mori p̄mi
ſiſti forſitā i p̄ctis q̄b⁹ ſi tātas gr̄as feciſſes ſicut
michi multo plura bona feciſſent q̄ ego ingrat⁹.
Et nūc dñe de⁹ me⁹ vltā aīe mee ſcio et p̄ſireor q̄
gr̄a tua ſum id quod ſū et q̄ p̄miſſa et alia q̄pluri
ma b̄nificia michi feciſti. Nec vllī de gr̄e meo. Imo
nec de patria mea tanta tāq̄ vicina ſaluti p̄ceſſiſti
ſicut et michi de q̄b⁹ michi dulce deberet eē ſemp
cogitare ſemp loqui/ ſempq̄ tibi gratias agere.

ut possem te pro tantis beneficiis tuis laudare et
amare toto corde meo et tota anima mea. Sed quis
et quid sum ego ut tantis beneficiis gratitudine
par sim. Quid enim ego genitus per immundiciam
vivens in miseria moriturus in angustia plenus
fetore et horrore peccatis repletus et prorsus egenus:
Hunquid laudabit te qui in peccatis conceptus est
genitus et nutritus. Non est spectiosa laus in me
qui semper pecco in te. Sed tu benignus es etiam
super ingratos et das omnibus abundanter et non
improperas: quia delectaris in salute nostra. Imo
das plura quam ex nostra pigracia petimus: et quanto
plura das tanto plius habes. Ideo liberalissime domine
tibi peto iniam. da michi scire te. diligere te. cogno
scere me. fac me vere pauperem spiritu. vere obedi
tem. vere humilem. vere patientem. condolere com
pati et concrucifigi ex toto corde meo morti et pas
sioni tue. ac compassioni beatissime virginis marie
matris tue doloribus afflictionibus et obprobriis
tibi illatis. Mollifica cor meum durum et lapideum
Tolle ingratitude torporem et irreuerentias
meas. dissolve me ab affectionibus carnalibus
mundanis terrestribus vane et ociosis quibus ni
mis constructus tenor. Non me vincat ambitio
superbia et presumptio mea. da michi vincere me
et abnegare me. fac me benefacere et da perseve
rare. adiuva me in onere michi imposito spirituali et
temporali. et da gratiam ut melius solito valeam pre
esse et prodesse quando tibi placuerit et michi ac
communitati utilis fuerit et non ultra. et ignosce
michi super omnibus peccatis et negligentis in co

713
caminis. et provide de mellore et vtillore loco
mei. Quid tibi placuerit. Compelle me facere volun-
tatem tuam in omnibus quia deus meus es tu. Purga
me in presenti seculi in multitudine misarum tuarum. / et
non miserear meorum; et propitius esto michi miser-
abili putri et fetenti peccatori opprobrio hominum ab-
fectioni plebis. et non puniar nisi in presenti secu-
lo quia si vis potes me mundare. Scito domine et ve-
raciter confiteor quia tanta gratia indignus sum
sed propterea peto misericordiam et accuso miseriam. Non
enim est opus valentibus medicus: sed male has-
sentibus. Istud peto a te domine cuius natura bonitas.
cuius opus misericordia. cuius velle fecisse. cuius volun-
tas sanctificatio nostra. Et te inquit peto qui tam tot
et tanta michi fecisti et dixisti. petite et accipies-
tis. querite et inuenietis. pulsate et aperietur vos
his usque modo non petistis quicquam. Peto in me-
moriam et reuerentiam tue passionis / et mortis
ac aliorum dolorum meorum. potissime illius acerbissimae
mi doloris quem pertulisti quando sanctissima anima
tua egressa est a corpore tuo ut mee miserearis in
suo. Peto in nocte tuo in quo secundum testimo-
nium prophetarum remissionem accipiunt etiam infide-
les. et in quo etiam tuipse pollicitus es nos ac-
cepturos a patre quicquid petierimus. Peto a te
peto per te. peto in tempore petendi. peto quod bonum
est quousque sum malus. promitto emendationem.
Pluries supplicavi pro hominibus obtinenda gratia.
Non est abbreviata manus tua ut istud non possis
sicut alios infinitos peccatores iustificasti. tu es imu-
tabilis. tu idem ipse es et anni tui non deficient. Tu

Deus auxilii mei et spes mea tota in te est: nec so-
lum spes mea es sed etiam spes omnium finium terre et in
mari longe. Nam mihi in te multe. Ideo domine oro in
nomine tua vivifica me et non deneges quod peto in
extrema necessitate. Tu enim lux mea quia illu-
minasti me et cognovi te. cognovi te quia resplen-
disti in me. Trahe me post te ut curram simul in
odorē unguentorum tuorum. Munda latrinam pec-
catorum meorum: tolle fetorem corrupte conscientie. pre-
para hospitium. lava cloacam. et da gratiam ut san-
cti tui corpus et sanguinem tuum digne quod tu
tibi placuerit presertim in fine dierum meorum valeam
recipere. dirige me in omnibus sicut de tua gratia sem-
per direxisti. In hora mortis succurre michi et libe-
ra me a leonibus rugientibus preparatis ad escam
et querentibus animam meam de me in te confido non erubescam
neque irrideant me inimici mei. ne sit tradas me cum
peccatoribus propter infinitam peccata mea et cum operantibus iniquita-
tem ne perdas me quem pro tanto sanguine redemisti. Pre-
terea piissime domine tibi recomendo sororem et paucos
alios parentes meos et affines propter quos et remo-
tos omnes mei memoriam spiritalem facientes singulos pa-
tres et fratres meos professos huius domus pre-
sentes et absentes. munda immundos si qui sint
sana infirmos. suava pusillanimes. confirma instas-
biles. custodi absentes. et adiuva singulos sicut uni-
cuique opus est. ac si nominatim singulos exprimerem
da pacem/concordiam/caritatem/ et unitatem in
alterutrum et gratiam/ut te timeant te diligant/
et gratiam eis datam recognoscant. Adiuva etiam reve-
rendum patrem cartusie ut digne et fructuose pos-

fit preeffe et pzoedeffe ad fui et ordinis salutem:
Insuper reuerendum patrem absolutum et singu-
las personas ordinis. Custodi et auge modicum
quod restat de ordine. et confirma hoc quod i sin-
gulis nostrum operatus es. Adiuua pariter oma-
nes parentes/amicos/benefactores familiares/et
recomendatos oim psonarum domorum ordiis. et oes
p quibz orare tenemur et itedimur. nunc et i hora mor-
tis. Reforma ecclesiam tuam et statum religionis i ca-
pite et in membris/et in omnibus statibus ppter
gloriam et honorem sanctissimi nominis tui. mise-
re utriusq; populo tuo sarraceno et agareno. Dispo-
ne regem nostrum et ceteros principes nostros:
ut virtutum omnium percipiant incrementa. et in
iunctum eis officium in sancto timore tuo debite
exequantur. Et reynicolae ut te timeamus te dis-
ligamus/te honoremus et tibi sicut dignum et ius-
tum est seruiamus. Conuerte nos deus salutaris
noster: et auerte iram tuam a nobis. Restitue cul-
tui christiano terram pmissionis et ceteras terras
tyrannice occupatas in salutem animarum qua-
rum amator es. Ignosce omnibus michi et domui
huic aduersantibus/detrahentibus/et mala facien-
tibus quia nesciunt quid faciunt. da nobis pacem
pcediam et caritatem cum eis et eis cum nobis: ita ut eis
et nobis sit coronam et aeterna i te. pdeserua domum
istam et habitantes i ea a quocumq; graui actiuo et passi-
uo scandalo. et defunctis parentibus meis et affinibus p
pinqulis et remotis. amicis et benefactoribus meis sin-
gulisq; patribus / et fratribus huius domus. ac
omnibus personis ordinis nostri, et quibuscumq;

pro quibus orare tenemur et intendimus. omnibusque
fidelibus defunctis indulgentiam et requiem con-
cede perpetuam. Ecce domine deus meus tibi reuelo
viam meam et causam meam. et effundo coram te
sicut aquam cor meum. Non utique tu quod omnia nosti
per me scias que versantur in corde meo. Sed af-
fectum meum excito. et ingratitude negligen-
tiam ac alia peccata mea innumera coram te hu-
militer accuso. ut ampliores dones emendandi
voluntatem et gratiam. meque dirigas ut tibi sicut
dignum et iustum est seruiam. Nam oramus et ta-
men tu qui es veritas dixisti. Nonuit pater vester
quid vobis necesse sit prius quam petatis ab eo. Mes-
rito igitur precem tibi facio narrationem quam possum
quoniam tu prior voluisti. ut sic confiterer tibi quoniam bonus
es quoniam in seculum misericordia tua. Tu deus meus tu dominus
meus honor meus. spes mea. refugium meum vita mea
gloria mea et finis meus. Tu pater meus. tu frater meus.
nutritor meus. rector meus. custos meus. quod es totus
amabilis. totus desiderabilis totus fidelis. Non est
tam liberalis quod seipsum tribuat. non est tam caritati-
uus quod pro tam vili pretio moriatur. non est tam humilis
quod maiestatem suam tamen humiliant. quod nullum despiciat
nullum horres. nullum querentem te deseris sed preue-
nis eum et occurris querenti. Quid in nobis iuenisti
nisi sordes et nobiscum vis esse visque in consummationem
seculi. Nonne satis fuit te pro nobis mori. nonne
satis fuit tot dedisse sacramenta. angelos custos
des. et huiusmodi ingrati semper sumus. sed et tute vis
esse nobiscum. quia tam bonus es quod te negare non
potes. Adco igitur piissime domine iesu cum fiducia

thronum gratie tue vt miam consequi merear/ et
gratiam iueniam in auxilio oportuno dum adhuc
tempus est miserendi ⁊ hora comparandi. Rener
tatur igitur puluis in terram suam unde erat ⁊ spi
ritus redeat ad deum qui fecit illum. Veni dñe ie
su suscipe spiritum meum

¶ Additio.

Misericozissime ⁊ iustissime dñe iesu cri
ste fortissime magnipotens spiritui vni
uerse carnis. cuius dies seu vultus sup
omnes vias filioꝝ adam a die natiuitatis eorum
vt reddas vnicuiq; fm opera eorum. bona vel ma
la. Ecce dies vltima venit iam dies metuendus
imminet. iam nichil superest michi nisi tumulus.
Parce michi ante q̃ eam munda me priusquam
avita egrediar. Remitte michi prius q̃ abeam dñ
adhuc tempus est miserendi. Ostende te michi vt
cognoscam et confitear tibi paupertatem meam
quia paucitas dierum meoꝝ finietur breui. ⁊ cer
tum teneo quia veniens venies et non tardabis/
et quasi turbo cadzige tue reddere in indignatio
ne furorem tuum et in gladio tuo ad oẽm carnem
venies in q̃ reddere in annos eternos sicut gessi
in corpore siue bonum siue malum. venies de pro
ximo presertim ad me quem de tua benignitate
ad pñiam aũto tẽpore ⁊ vsq; in senectã et senili ex
pectasti. quod per paucis conceditur. sed protho
loꝝ negligenter male ⁊ inutiliter consumpsi ob qđ
nudus pauper ⁊ vacuus pñtabor coram te qui es
c. l. 4

Index et testis. qui corda omni nosti. cui omnis vo-
luntas loquitur. cui patet omne secretum cui ome-
nia nuda sunt et aperta nec est aliqua creatura in-
uisibilis oculis tuis. Venies iudex iustus et fortis
mandasti. remādisti. expectasti. reexpectasti. diu
disimulasti. siluisti. paciens fuisit ad penitentiam
me iugiter monendo et sollicitando. et parum cu-
raui. immo neglexi. vocasti et non respondi. et p-
fecti sermones tuos retrosum. Venies manifeste/
et non silebis. venire distulisti patientissimus: sed
venies districtissimus. nunc clementissimus tunc
iustissimus venies in fortitudine et brachium tuum
dominabitur. Scrutaberis iherusalem in lucernis
et pones iudicium in pondere et iusticiam in men-
sura qui naturalibus ramis non pepercisti. tu enim
terribilis es et quis resistet tibi? Aut quis novit
potestatem ire tue. et pre timore tuo iram tuam di-
numerare? et quomodo stabo ad videndum te. pu-
tredo et vermis. pulvis et cinis. plenus omnium
peccatorum et totus impreparatus fetidus et im-
mundus? O domine qui es primus et novissimus
et habes claves mortis et vite. dum ista consides-
ro. et recogito que commisi et neglexi. et que post
modum sim passus? terret me ymago futuri iudicii
terret me vita mea. terret me gehenne metus / et
irrevocabilis sententia tua. Nec immerito. quia
dies mei sicut umbra declinauerunt in malis / et
ego sicut fenum arui. et quotidie dies ultimus ap-
propinquat ad quem tendo. Nec scio an sim dis-
gnus odio vel amore sed omnia reseruantur ier

et in futurum. Hec est illa homine via eius. Immo
parva est via que ducit ad vitam et pauci gradiun-
tur per eam. lata vero et e regione deserti que du-
cit ad mortem et multi gradiuntur per eam.

Quis enim non timebit te o rex gentium in cu-
lus conspectu astra sunt immunda. qui in anges-
lis reperisti falsitatem. et eos / ac primum homi-
nem et in diluvio universum mundum tanta seve-
ritate punxisti. Et si sanctius iob opera sua que-
rant bona verebatur. Si iustus vix salua-
bitur. Impius ego et ingratus qui quasi gurges
hausi peccatum ubi parebor. Quid respondebo
cum tibi presentatus fuero ego cadauer putridu
elica vermium. vas fessum. cibus ignium / et vas
aptum ad contumeliam. Nam nos omnes qua-
si pannus menstruate de mensa corrupta / et im-
munda venimus. et maculam immundicie nostre
in fronte portamus quam tibi qui omnia vides ce-
lare non possumus nec mundare nisi tu ipse mun-
daveris qui solus mundus es. Hec coram te glo-
rietur omnis caro / sed pauescant / et contremi-
scent a facie tua. Vidimus enim eos qui inter fi-
lios dei ambulabant in medio lapidum ignitorum
quasi lutum ad nichilum defluxisse. Que dum co-
sidero timore pariter et ingenti rubore confun-
dor / et in memetipso marcescit anima mea quoniam
non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.
Insuper venit in mentem dracho ille antiquus
fratrum accusator qui ortus est in paradiso voluptatis
et cauda sua traxit terciam partem stellarum celi et misit

eas in terram qui factus es vt neminem timeret
 cuius vnicum desiderium vt influat iordanem i os
 eius et alas deuoret quas creasti. Postea lauro pal
 mus qui consilium fecit vt raperet gloriam tuam
 quando inflatus et elatus crepuit et cecidit in fo
 neam suam et erexisti eum de monte sancto tuo.
 Veni dñe pluries videbam eum ore aperto ad des
 uorandum me nichilomin⁹ dormiunt i pigricia mea
 tanquam securus ante eum. Nec me latet piſis
 sine domine deus meus terribilis / et fortis q̃
 in die tribulationis mee extreme stabit ille cōtra
 me et insidiabitur calcaneo meo. consurgetq; ve
 lut turbo ad dispergendum et deglutendum me
 ac merito accusandum propter peccata ⁊ negligē
 tias meas infinitas et ingratitude donorum
 tuorum et gratiarum quas in vacuum recepi ⁊ i su
 darium ligauī. Dixit enim i corde suo. persequar
 et comprehendam et non erit qui eripiat. Nec ip
 se solus sed infiniti cum eo qui odio iniquo oderūt
 me et animam meam quam proprio sanguine res
 demisti vnanimīter rapere consiliati sunt. Quis
 res gratia mecum timor conturbat. conscientia
 confundit et cogitationes increpant. Nam vi
 deo michi vndiq; imminere multa pericula a mul
 tis quoq; hostibus venari. et multitudine innume
 rabillum miseriarum in hac vita circumdatum. me
 enim innocentem creaueras et ego me deturpa
 ui. Sed quid faciam? Nunquid desperabo vbi est
 illud. Misericordiam volo et non sacrificium. Ibi
 tu es qui confregisti capita draconis magni. qui
 perforasti maxillas leuiathan qui nō vis mortem

peccatoris et non venisti animas perdere sed sal
uare. Certe domine mitissime princeps spes mis
eri permaxima est de te et consideratio multitu
dinis miserationum tuarum que apud te sunt suble
uat mentem meam/et dilatant cor meum precedē
tia signa mie tue que ante q̄ nascerer preuenerūt
me. Almasisti enim me q̄ p̄p̄ me fecisti te hoīem sub
iecisti te exaltasti me inclinasti te et suscepisti me/exi
nauisti te maiestate et implesti me diuinitate descē
disti vsq; ad me vt ego ascēderem ad te vsq; : et in
hoc cognoui qm̄ voluisti me: qz quotiens peccaui
dracho ille parat⁹ fuit deglutire me s; defendisti
me et quotiens absorbuerat me ab eius ore extra
xisti et millesies disruptisti vincula mea te offenda
bam tu me defendebas te non timebam me custo
diebas et ab inferno multociens reduxisti et non
cognoscebam. Hunc autem cognosco et tibi grās
ago et confiteor beneficia tua magna. qm̄ eripuisti
me ex inferno inferi ori semel et secundo et ter
tio et centies et milies. Nam ego semper ad infer
nū tendebam et semper me reducebas et cum me
iuste millesies dampnasses si voluisses noluisti qz
amas animas et dissimulabas peccata mea ppter
penitētiā/totus eram in morte et totum me re
suscitasti pulsasti et excitasti animā meam in abis
so delictorum suorum velut in lecto dormientē cō
cussisti torpentem sollicitasti negligentem et feci
sti penitentem et cartusienē vt fugerem occasi
ones peccatorum. Et heu quot sunt damnati in in
ferno qui minora et pauciora peccata commiserūt
q̄ ego et non surrexerunt et quot meliores me ad

huc in seculo sunt inuoluti diuersis occasionibus
peccatorum honoribus vanis voluptatibus et di-
uicillis terrenis: quod in me inuenisti quod dedisti mi-
hi pennas sicut columbe: ut de seculo ubi sordes
et iniquitates. volarem ad monasterium: quod
aliis sociis meis non fecisti. Bone deus in hec om-
nia michi fecisti in abisso et non audies clamans-
tem de abisso. Nec preueniendo fugitiuo tuo feci-
sti. et non subsequeris ad te reuertens volentem nec
perficies quod incepisti. Ecce benignissime do-
mine peccata mea coram te non defendo sed ostē-
do: non excuso sed accuso. ego sum reus. ego ipse
accusator meus. Non accuses me qui fecisti me:
solus suffeci ad peccandum: solus sufficiam ad ac-
cusandum. quia certe domine nichil aliud sum quam
vniuersa vanitas et umbra mortis et terra inas-
nis et vacua: que sine tua benedictione nichil ger-
minat nisi confusionem peccatorum et mortem. Eya
domine deus virtus salutis mee / cuius bonitas
non exhauritur / cuius misericordia non exinanita-
tur / ecce prope est hora nouissima: prope in qua et in-
cognita et subito venit. Succurre michi deus me-
us ante quam mors me preueniat / ante quam tartara me
rapiant / ante quam flamma me comburat: subueni
ante quam ad tormenta properem priusquam gehē-
ne ignibus deuorer. Demorare que mea sit sub-
stantia: homo enim sicut fenum: dies eius tanquam
flos agri: memento quia terram sum pulvis et ci-
nis operi manuum tuarum porridge dexteram con-
sule infirme materie: succurre carnali fragilitati
opus manuum tuarum ne despicias. Immo vulne

3
8
m

Et manuum tuarum respicias: In manibus
tuis descripsisti me: lege ipsam scripturam et sala
ua me. Sane domine animam meam: quia pecca
ui tibi/ante mortem adhibe medicinam: ut non
moriar in peccatis: ante q̃ iudices solue compedi
tum/illumina cecum/preueni me in die afflictio
nis mee et esto protector meus et liberator de ini
ciis meis iracundiis qui vis omnes homines sala
uos fieri/et neminem vis perire/appropinquet de
precatio mea in conspectu tuo. doce me unde de
beam sperare: ut possim orare. Orare namq̃
te cupio: sed nescio propter ignorantiam meam/
nec possum propter duriciam meam. Sed nun
quid tu deus inestimabilis fortitudinis cōtra so
lum quod vento rapitur ostendere vis potentias
tuam et stipulam siccam persequi. Num damna
bis eterne rex israel: num damnabis calicem vni
us? Audiui de misericordia tua domine: quoniam tu
mortem non fecisti nec delectaris in perditione
morientium. sed in cōuersione et penitentia oīum
in te sperantium. Commendo dñe aīam meam
in manus potentie tue ut custodias eam omni
bus diebus ac noctibus horis atq̃ momentis hu
ius tam breuissime vite mee. Si vis potes me sal
uare et in conspectu benignissime matris tue san
ctorū sanctarumq̃ oīum celestium virtutū collocare
Ego autem et si velim non possum tā magna est
multitudo miseriaꝝ mearum velle quippe adiacet
michi perficere autem non inuenio. velle etiam
non possum quod bonum est nisi tu velis. Nam
quoniam dñe cōstituisi oēs filios hoīm. nōne vñ
c. l. i. i.

inversa vanitas ois homo viuens et dignus ductus sup
huluscemodi appire oculos tuos et adducere me
tecum in iudicium. Non dñe nō enī venisti in mun
dū vt iudices mundū: sed vt saluifices mundum;
Non ergo iudices me sed in pñti occide et viuifica
ca/percute et sana/humilia et subleua / et tandem
castiga seruum tuum donec per ineffabilem boni
tatem tuam perducas ad glām contemplatiōis
tue/et qui me facis petere fac accipere/consulta q̄
re da inuenire/boces pulsare/aperi pulsanti. Mas
cui das si negas petenti quis inuenit si querēs fru
stratur cui aperitur si pulsanti claudis. Et te ha
beo desiderare/a te habeam impetrare Scio dñe
scio et cōfiteor me indignum vt audias me: s; fac
ppter honorem nominis tui et ne confundas spē
rantem in te. Ego enī licet mendicus et pauper ta
men opus sum manuum tuarum et confiteor tibi
in timore tuo quia nō in arcu meo sperabo et gla
dius meus non saluabit me: sed dextera tua et illu
minatio vultus tui/alioquin desperarem. cum tñ
sis spes mea et creator meus qui non derelinquis
sperantes in te, trahē me de pfundis aquarum de
lacu miserie et de luto fecis ne pereā vidente mīa
oculorum tuorū. Exaudi vocem meā qua exnunc
clamo ad te/non auertas faciem tuam a me ne de
clines in ira a seruo tuo sed auerte faciem tuam a
peccatis meis et fias susceptor meus et refugium
meum in die tribulationis mee: quoniam iniquita
tem meam ego cognosco et in te confido dum ad
huc sum in via constitutus. Neq; enim in ira cons
gnes misericordias tuas; sed in misericordia cō

in nebris iras Nam si iniquitates obseruaueris do
mine: domine quis sustinebit. Tu vita cui omnia vi
uunt vita sine qua morior: vita que das vitam mu
ndo: respice in me oculis misericordie tue et misere
re mei. amplius lava me ab iniquitate mea et a de
lito meo munda me: parce pauperi et inopi prope
esto in anima prope in corde prope in ore prope in auxi
lio. in vita mea suscipe animam meam et super iras
inimicorum meorum extende manum tuam: custodi
me a laqueo quem statuerunt michi: libera me a per
sequentibus me. quia in te exultat spiritus meus
cum attendo quod in hunc mundum venisti saluos fa
cere peccatores quorum ego sum primus iustus pro
iniuste mortuus es. Non enim vis mortem pecca
torum sed dixisti. quacumque hora ingemuerit pecca
tor vita viuet et non morietur oium iniquitatum
quas operatus est non recordabor queso domine
ne recorderis iniquitatum mearum antiquarum: ci
to anticipent me misericordie tue. Tu namque es suavis et
mitis et multe in te inuocantibus te. Ecce domine ex
nunc velut in extrema necessitate et hora nouissi
ma constitutus inuoco te. ut eruas me de ore leo
nis et a cornibus unicornium contere brachium pec
catoris et maligni: esto michi turris fortitudinis a
facie inimici et a tribulatione peccatoris Adiuua
me ut non moriar sed viuam ne corruam in conspe
ctu aduersariorum meorum. Ne capiar laqueis
quos parauerunt pedibus meis ut incuruaret ani
mam meam: erue me virtus salutis mee ne sibi ri
sum exhibeant de me. Tu creasti me et quod me crea
res ab eterno preordinasti antequam quicquam

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

cm

faceres a principio. Ad iunam creaturam tuam quæ
creavit benignitas tua ne pereat in malicia mea
quod fecit summa clementia tua / que enim uti
litas michi ex creatione tua si descendam in cor
ruptionem meam / creasti me domine salva quod
creasti. quia sine te nichil boni possum qui sine te
multa mala potui. et ideo non confido in me: sed
in te qui suscitās mortuos. cuius misericordias vi
cere non poterit miseria mea. Intende anime
mee et libera eam propter inimicos meos eripe
me. Non venisti vocare iustos sed peccatores et
teipsum negare non potes. Accelera ergo et suc
curre an̄ q̄ dānes an̄ q̄ me rapiāt tortores hostes
hūani gētis / prius q̄ absorbeat me carcer inferna
lis / prius q̄ me consumant tormenta gehenne.
En domine en locus pietatis en tempus misericor
die et exhibende indulgentie. Parce peccatis
et anime mee / deus meus misericordia mea in te
pono spem meam et tibi committo animam meā
Nam si ego admisi unde me dānare potes / tu ne
amissi unde saluare soles. Noli domine noli sic
attendere malum meum ut obliuiscaris bonum
tuum. Tu es verbum per quod facta sunt omnia
sine quo factum est nichil. Tu verbum regēs om
nia sine quo non sunt omnia. Esto brachium me
um in mane et salus mea in tempore tribulatio
nis / eripe inopem de manu fortiorum eius / et pro
testor corde magno et volente hinc exire quotie
ens tue fuerit voluntatis / et super hoc voluntate
tem meam voluntati tue omnino submitto, sed

13
8
m

Quæso prepara me anteq̃ vadam et non reuertar
fac me vigilantem et obseruantem quādo reuer
teris a nuptiis ne claudatur michi ianua / et dis
cant inimici denozabimus eum. Veni veni domine
et noli tardare / veni visitare me in pace tu qui in
tenebris lucas / et illuminas omnem hominem
venientem in hanc mundum. Illustra faciem tuā
super seruum tuum / illumina tenebras meas vt
sciam et intelligam quid desit michi anteq̃ iudica
tes. Veni et educ vinetum de domo carceris se
dentem in tenebris et umbra mortis. Veni visita
deratus cunctis gentibus: ostende michi faciem
tuam. Veni sed remitte michi priusq̃ habeam et
amplius nō ero. Veni lux mea redemptor meus
defensor vite mee miserere mei et resuscita me in
die tribulationis. vt non confundar cum loquar
inimicis meis in porta quoniam speravi in te. quis
enim speravit in te et confusus est. Intuere et cō
sidera quanta iam fecisti anime mee. Nil enim
perdet quod emit auro suo. et tu perdes quod re
demisti sanguine tuo. Tu scis domine quia sensus
et cogitatio humani cordis ad malum prona
sunt ab adolescentia sua. Tu cognouisti figmen
tum nostrum. Tu misereris omnium et nichil odi
sti eorum que fecisti. Veni ergo et exurge in adiu
torium michi. accelera vt eruas me libera me a ver
bo aspero. dic a te mee salus tua ego sū Extingue
in me cupiditatem / et da michi voluntariam paup
tatem. Cohibe a me iracundiam / et accende in me
fugitatem bonam et caritatem dei et proximi: nec

Adudas me in manibus inimici. Veni inquit et edu-
ce me de isto carcere: ut confitear nomini tuo et glo-
rier in laude tua et dicam. Benedictus dominus qui non
dedit me in captionem dentibus eorum. Via mea
sicut passer erepta est de laqueo venantium. La-
queus contritus est et liberatus sum. Et si magna
Imo valde magna sunt bona tua ego autem qui il-
la postulo vilis et miser. non tamen denegabis. Imo
adhaeres quod oratio non presumit nec attendes
quantum deceat me vilem et miserum postulare et ac-
cipere sed quantum deceat magnificentiam excellen-
ciam et libertatem tuam donare et misereri. Tu es
rex supercelestis in quem desiderant angeli respice-
re qui das salutem regibus tuum genitum dei pa-
tris. Tu dominus excelsus terribilis rex magnus super
omnem terram tu rex seculorum immortalis invisibilis
terribilis qui auferas spiritum principum terribilis apud
reges terre tu primus et novissimus qui dominaris in
virtute tua in eternum / tu dominus virtutum. Tu rex glo-
rie habens in vestimento et in femore tuo scriptum
rex regum et dominus dominantium. Et quis resistet tibi?
Certe a magnitudine creaturarum tuarum / multitu-
dine diversitate et excellentia earum magnum te
intelligo. Tu enim fecisti celum terram mare et omnia que
in eis sunt que inter cetera magnitudinem tuam loquuntur
et gloriam magnificentie regni tui laudant et con-
fitentur: et multo maiora fecisti que me latent: que
nec oculus vidit nec auris audivit nec in cor homi-
nis ascenderunt: que abscondisti nunc ad tempus
et timentibus te ut illis reddas in futura beatitudi-
ne que necdum capio; sed per gratiam tuam cum ti-

bi placuerit capere spero. Sed quis loquetur po-
tentias tuas et auditas faciet omnes laudes tu-
as: certe nullus quia tu potentie infinite et malorum
omni laude. Te ergo magnum magna decent, ne-
que enim magnus es tu et parua dona tua, sed ut ma-
gnus es tu magna sunt dona tua, quoniam non ali-
ud tu et aliud dona tua, sed tu ipse magnus nimis et
etiam dona tua magna sunt. Et quia tam magna sunt non
ea peto presumens de me, sed presumens de te et
confidens in te qui me inuitas ad petendum, dixi-
sti. Petite et accipietis querite et inuenietis. Ecce
te domine peto a te ut in illa tribulatione extrema
sis mecum et eripias me, et sis michi in domum
refugii. exnunc clamo ad te velut iam in illo ago-
ne tremendo constitutus. exnunc pulso ut aperias
mihi. Nam ad quem clamabo nisi ad deum al-
tissimum deum qui in tantis benefecit michi. Ad
quem recurram nisi ad te qui notas michi, fecisti
vias vite et tribuisti michi intellectum, et tociens
eripuisti animam meam de morte et pedes meos
de lapsu placeam coram te in lumine uiuentium.
Quis succurret michi nisi tu deus indulgentiarum
miserator et misericors qui ouem inuentam in hu-
meros sponens et gaudens uocasti amicos et uici-
nos dicens. congratulamini michi quia inueni ouem
meam que perierat. Et filio prodigo ad te reuer-
tenti dum adhuc longe esset occurrens misericors
tuus et super collum eius cadens osculatus es eum
et iussisti proferri stolam primam illum indui, annu-
lum dandi in manu eius et calciamenta in pedes
utulum saginatum occidi et cum seruis tuis gau-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

deret et epulari. Nam deliciae tibi sunt esse cum filiis
hominum: et salus peccatorum refectio tua est
et sanctorum. Ita domine ego non solum ovis sed
et filius tuus qui prothydolorum millesies perit et pec-
cavi in celum et coram te. et substantiam meam
cum meretricibus et vanitatibus huius seculi dis-
sipavi iam non sum dignus vocari filius tuus. quia
peccando de filio factus sum servus non tuus sed dyaboli.
Hunc redeo ad te qui es pater noster. qui pater
non amore tantum dilexisti nos et tradidisti te
metipsum pro nobis oblationem et hostiam deo
in odorem suavitatis. Exaudi domine recognosce
me unam ex ovibus tuis nec repellas me secun-
dum demerita mea sed tua solita paterna pietas
te occurre michi. et recipe me / ut epuletur in regno
tuo et manducem te vitulum saginatum et tenerum
rimum. et poterit torrente voluptatis tue cum ser-
vis tuis qui te nunc ore pleno manducant in pa-
tria et replear in bonis domus tue / dulcis enim
est refectio tua qua replentur fideles anime.
Recordare domine qualiter servo nequam dila-
tionem postulanti omne debitum dimisisti. ita et
michi alteri servo nequam dimitte omnia peccas-
ta mea. Nec solum peto dilationem / sed plenam
remissionem et gratiam. Et viceversa remitto et
per te remitti posulo singulis debitoribus meis
si qui sint. Tu enim qui non es personarum ac-
ceptor sed summa veritas et fidelis in omnibus
verbis tuis dixisti. Dimittite et dimittatur vobis
ecce domine dimitto. dimitte. quia non est deus
ut homo ut mentiatur neque ut filius hominis / ut

13
8
m
mitetur. Dimitte inquit sicut et latroni sero confite
enti dimisisti, ut in nouissima hora cum illo audi
emerear dulcissimum illud verbum tuum hodie
tecum eris in paradiso. Virifica in me misericor
dias tuas qui saluos facis sperantes in te. et letis
ea animam meam serui tui. Trahe me ut ego
sicut latro in obitu meo videam te in maiestate
in regno tuo. Nam non est abbreviata manus
tua nec aggravata auris tua ut nunc non possis
ut velis audire et misereri sicut in agone consti
tus latronis illius misertus fuisti. Quia si saluare
e non debes per iusticiam saluare tamen potes
per misericordiam. Nam tibi preceptum est misereri qui etiam
propter crucifixorum peccasti. imo etiam dissimulas
tam hominem propter penitentiam quia multus es ad igno
randum. Ignosce ergo michi catello cupienti saturam
de micis que cadunt de mensa dominorum meorum in regno
et recubentibus et esto michi in defensorem et in domum
fugam que tam diu dedisti michi protectionem salutis tue
verba tua sepe suscepit me. Nam tu protector omnium spirituum
in te. Tu qui tollis peccatum mundi. quare ergo non
illes peccatum meum? Scio domine quia in ultima ne
cessitate non desines michi benefacere nec auertes
faciem tuam a me: sed potius a petis meis. et quia sperantem
non misericordia circumdabit. Non eris michi alienus in die
iudicis. nec irabis in iudicium cum seruo tuo: sed euol
as de laqueo pedes meos que de tua sola gratia et boni
tate nunciusque animam meam custodisti et tollens ab
inimico eduxisti nec unquam declinasti iram a seruo tuo
adiutor in oportunitatibus in tribulatione et in omnibus a
tribulationibus meis fuisti ne promouerer sepe tenuisti manum.

berteram meam et involuntate tua deduxisti me
et propterea nunc sola mea tua ante oculos meos
est. Nam tu deus fortitudo mea. quare ergo me
repelles et non appones ut complacitor sis adhuc
et obliuisceris misereri? Absit. Immo certe appo-
nes. ut qui semper placidus et quietus es in natu-
ra tua complacitor sis in creatura tua. non enim
culpa creature tue vltim in te creatoris poterit supe-
rare. Sed quia ego sum qui ad dominum meum
loqui presumo et iusticias ac laudes tuas enarra-
re. Confiteor domine quia vilis peccator et vir pollutus
labilis ego sum pulvis et cinis. necdum dignus oculo
ad celum levare. et ideo merito inest michi timor
de te iudice. sed spero de te salvatore. quia tu
deus meus mea mea cuius odore reuiuiscunt mor-
tui. cuius diuitie non decrescunt. qui de tua largi-
tate tanta iam michi beneficia contulisti. qui mis-
tis es et humilis corde. qui pauperes non despicias
Immo oculi tui in pauperem respiciunt. qui nullum
leprosum horruisti. qui neminem excludis. Immo
solicitus es de salute animarum quas creasti et pro
quibus mortuus es. qui fecisti pauperem et diuitem
surdum et mutum videntem et cecum. et vtriusque tibi
cura est nec confundaris nos vocare fratres. Tu
stas ad hostium et pulsas. et si quis aperuerit tibi
intrabis et cenabis cum illo. Et potissime ad hos-
tium meum frequenter pulsasti et non aperiebas
nec tamen quia perdere me nolebas pulsare desti-
tisti donec tarde aperui. Et nunc domine qui solo
verbo restauras vniuersa ecce de tua gratia ap-
ertum est hostium ingredi. et benedic michi an-

de q̄ aīa exuat a corpore vt impleas me leticia cū
vultu tuo ⁊ sentiā dulcedinē beatissime p̄ntie tue
⁊ exubias setōꝝ tuorū āgelorū et trahās me ad te
dñm meū q̄ es de⁹ absconditus et videā diuitias
gl̄ie regni tui cū oībus setis et ituear faciē tuam
semper et laudem dicam nomini tuo in secula se-
culorum. Amen.

Oratio ad beatam v̄ginem mariam

A De gr̄a plena. tam plena. q̄ de plenis-
situdine tua accipiūt vnīuersi. Capti⁹ re-
dēptionē. eger curationē. tristis p̄sola-
tionē. pctōꝝ veniam. iustus gr̄am. angelus leticiā
fili⁹ p̄sona carnis humane substantiā. tota deniq̄
trinitas gl̄iam. Tu oēs gr̄as quas olim sancti ha-
buerunt vnīuersaliter habuisti. Rā ceteris p̄ par-
tes. tibi vero se tota simul infudit plenitudo diuinā
tatis. Dulce filie cōgregauerūt diuitias tu sup-
gressa es vnīuersas. Non enī decebat te commu-
nes gr̄as habere nec paucas q̄ summū gestabas
in vtero. quānīmo quicqd̄ sūmū. quicqd̄ altissimum
fuit in gr̄a hoc habundantissime posse disti. Tu na-
tura mirāte genuisti tuū sc̄m genitorē. Et p̄p̄tea
nobilissima dñā ego pctōꝝ fetidus ⁊ vacuus gr̄a. q̄
nō sum dign⁹ vocari fili⁹. imo nec vnus tu⁹ cupiēs
nichil p̄cauere ⁊ p̄uenire horā illā extremā p̄ntis
cellū qua destituar sensib⁹ corporeis. dñi adhuc tē-
pus est miserēdi ⁊ ad te recurrēdi. Et velut s̄a esse
in nouissima illa hora p̄stitutus. exnūc put extunc
p̄nti scripto recurro ad te matrē mīe. Supplicās
humiliter vt nūc ⁊ in illo exitu p̄ te accessum habe-
am ad filiū tuū. exnūc te oro btā inuētrix gr̄e. ge-
nitrix vite. mater salutis. vt copiosa caritas tua
meorū operiat multitudinē pctōꝝ. fecunditas tua

b. i

gloriosa fecisti datam michi parlat meritorum. domina
mediatrix nostra. advocata nostra. filio tuo me repone
filio tuo me recomenda. succurre cadenti. ut per te
recipiat quod per te me redemit. Exnunc in manus tuas
et filii tui commendo hodie et in obitu meo animam
meam et corpus meum nunc et in illa novissima hora
stodit me a temptationibus inimicis et a penis inferni. ad
de omnes inimicos meos in virtute tua. Tu es a filio tu
pactibus quorum ego sum primus donata es in matrem
omnibus subuenias et tibi data est potestas in celo et in terra
ut omnia quaecumque volueris valeas impetrare et nunc
nos voluit deus habere quod per manus tuas non transi
rit. ac si tibi dixerit filius tuus. absconde fugientes
vagos ne perdas. In illa igitur novissima hora esto
che. creatrix. confortatrix. conductrix. ad filium tuum
pia. protectrix. advocatrix. remissionis. mediatrix.
Audi et exaudi me dulcissima maria mater dei
misericordie. Amen.

C Ad angelos proprios oratio.

Saperne curie ciues. beatiissimi angeli ad personam
meam et pastoralis custodiam ex summa dei bonitate
michi licet in digno respectu ordinati. Veniam in
primis a vobis humiliter postulo quod vos offendi in mul
titudine peccatorum et negligentiarum quas in conspectu vestro
infelix ego et miser peccator perpetrare ausus sum. omnia
quas indignatio vestra adversum me iusta est. multa et
quod in oculis mortalis hominis facere verum fuisse vobis
presentibus et inspectantibus actu et cogitatu irreverenter com
missi. neque honorem dedi tam magnis et immortalibus mi
nistris viventis dei. quod si permisisset poteratis in momento
me mittere in gehennam. Sed pii et misericordes fu
istis in me sicut quod misistis dominus. Nam me peccatore si
luisse et dissimulastis expectastis penitentiam. distulistis

penā/ & q̄ ad omē malū nō est p̄lapsus pes meus
certe nō meis virib⁹ sed gr̄e dei et vestre diligē
tie attribuo. Hec solū curā aīe mee habuistis l̄ cer
tus sū q̄ quinques & credo q̄ multo plures corp⁹
meū a subita crudeli & ipronā morte p̄seruastis.
Et q̄d faciā vobis custodes fidelissimi quō condi
gnas gr̄as repēdā vobis p̄ oībus q̄ michi fecistis.
Non est in viribus meis retribuere vobis. sed ipse
pater luminū q̄ ab initio vos cōdidit gl̄iosos & s̄c
tos & inocētiā vestrā p̄seruauit. obediētiā v̄ram
qua me custodistis remaneret. Nō despiciatis v̄
litalē meā q̄ nota est vobis. neq̄ mēstrū me derel
quas. sed a luto isto ī quo p̄funde infixus sū oī
bus modis me erigere et extrahere satagatis. Et
cū michi dies extrema. finisq̄ vite aduenerit p̄ue
niat q̄so oīso vestra factē tremēdi iudicis. vt placā
bilē & serenū p̄rio iūtu eū videā. extēdite manus
vestrā sup̄ oēs aduersantes mī & dissipate. X̄iurē il
lo p̄nevn̄ q̄ letent sup̄ me dicētes. p̄ueniam⁹ ad
uersus eū. In t̄p̄e illo magne & extreme angustie
apprehēdite arma & scutū & exurgite ī adiutorius
michi. & donate vt facies vestras videā quas nūq̄
vidi q̄ dign⁹ nō fuit. Offerre & cōmēdate gl̄iosiss
me matri dñi de p̄cationē meā vt michi succurrat
& vobis in angelis meis assistat. Suscipite nudū &
inermē sp̄ritum meū et protegite ne saucietur ab
angelis nequitiē nec absorbeat a rugientibus p̄
paratis ad escam & p̄cul me deducite ab illo igne
qui nō mouet et a puteo q̄ nō satiat & ab horro
ribus sempiternis q̄ si vitari nō pōt exaltationis
caminus vestra ope q̄so mitiget & veloci⁹ trāseat
et sic in domū dñi eo miserante v̄ris precibus me
perducere dignemini; vt videam gaudia que nec

oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis
derat. et una vobiscum delecter in requie opulenta per
infinita secula seculorum. Amen.

¶ Ad beatum michael

Magnifice princeps et signifer michael
archangele dei gloriose prepositus paradisi
qui stas ante dominum dux celestium exercitus
tuus iustorum astutus debellator superborum spirituum
qui stas pro populo dei ob reverentiam et memoriam gra-
tias excellentie et virtutis tue humiliter deprecor. quibus
efficitis diebus et momentis fragilis vite mee in viam
salutis eterne me dirigas. Et cum michi dies ex-
trema finis peregrinationis advenit pauperiam
animam meam benigne suscipias. nec me confundi per-
mittas in tempore malo cum loquar inimicis meis in po-
rta. O pugil invictissime queso ut illa potissime hora
novissima secundum magnitudinem potentie tue michi as-
sistas et succurras apud altissimum. ut illuminet vul-
tuum suum super me et misereatur mei. et eripias ne absor-
beat me tartarus. ne dentibus draconis infernalis
ac aliorum malignorum spirituum lacerandus cadam in
obscura tenebrarum loca. Sed perducas me ad eter-
nam beatitudinem. ubi cum deo et gloriosa virgine maria ac
omnibus sanctis tecum letari et laudes deo qui bona tri-
buit michi decantare merear in secula seculorum. Amen

¶ Ad omnes angelos

Ad vos omnes beatissimos spiritus angelicos clemen-
tissimos ciues paradisi eterni et veri dei mis-
sissima specula qui in conspectu domini gloriosi apparuitis
qui in celis semper videtis faciem patris qui estis signaci-
la similitudinis dei pleni sapientia et perfecti decore
habentes signum dei vivit. Immediatus ego et fetidus pec-
cator velut in ultima necessitate migrandi ab hoc se-

inlo la essem pñtut. exñtū put extñt hñlter re
curro. Supplicās qñs in necessitate illa tā extre
ma tāq formidāda misereamī paupcūle aīe mee
Michiq succurratis bonade me nñciādo. ⁊ mīas
a deo postulādo vt auertat facie suā a pctis meis
nec declinet ī ira a seruo suo ⁊ fm multitudinē inī
serationū suay deleat inīqtatē meā. Nīa q pio ve
stro interuētū velut pñtū vñ ad vos quos altīssī
mus dedit nobis ī refugiū ad vos inquā qñ gāu
diū est sup rño pctōre pñtām agēte valeā felicitē
puenire ⁊ videre bona dñi ī terra viuentū ⁊ in cō
spectu vñ vñā vobiscū laudare ⁊ supexaltare eū
qui laudabilis est et gloriosus et supexaltatus in
die eternitatis. Amen.

¶ Ad beatum dionysium.

O Beate dionysi gloriose galloꝝ apostole dile
ctio ⁊ benignitas quā habes semp p qbuscū
q peccatis īperabit. ppterca cōfidēs de te hñlī
supplīco qñs intercedas p me ad dñm deū nñm
vt oēs vias meas et act⁹ meos dirigat in scō ei⁹
timore vt nūquā eum offendā. ne ppter pctā meā
pdat cū impus aīam meā. Et in nouissimis dieb⁹
meis oīa pctā mea ⁊ negligētiās meas quibus cū
pluries offendi michi de sua gratia dimittat et li
beret me de laqueo venātiū ⁊ a x̄bo aspero. vt ī
grediar et egrediar et pascua īueniā ⁊ audīā vo
cē illā suauissimā quasi tubarū multarū ī celo dī
centū allā ⁊ videā bona iherusalē oībus diebus
vīte mee. ac tecū et scīs oībus cantē illud leticie
canticū laus et glīa ⁊ x̄tus deo nño in scā scōꝝ
gaudeamus et exultemus et demus glīam ei.

¶ Ad beatū x̄poforum.

Sancte xpofoze martir dñi p̄cioso. Rogo te p̄
illud onus quod est xps . quod trāsmartinum
flumē in humeris tuis portare meruisti . ut apud
eū & bñssimā eius genitricē michi pctōrū famulo
tuo indigno. Hūc et potissime i hora mortis sia p̄
p̄cius et alleviare digneris oēs tribulationes ten
tationes & angustias illas extremas. Tūc respice i
me et miserere mei. neqñ rapiat leo rabidus aīas
meā sed ope mīe tue adiutus p̄ dei grām vincere
valeā et evadere machinationes & falsa testimo
nia oīm aduersariorū meorū salutis inuidorū / & eri
pe inopē de manu fortiorū eius multiplicati ei sūt
et odio iniquo oderūt me & p̄ te bñdictionē accie
piā a dño & mīam a deo saluari meo ut tandē ad
celestē iherusalē valeā feliciter puenire et creato
rē oīm in donis suis benedicere laudare et glori
ficare / et tecū sine fine gaudere.

Ad beatum gregorium

Sab tui presidii cōfugio beatissime gregori
dulcissimū sancti sp̄ritus organū atq; virtus
tum speculū. exnūc clamo ad te exaudi me intēde
voci orationis mee et obtine michi grām ut pau
cos pegrinationis mee restantes dies emendat⁹
& rectius p̄transeā et tādē in reuelatiōe dñi nñi le
su xpi cū vndiq; circū dabūt me inimici mei vallo
ut ad terrā p̄sternāt me rugiētes & dicētes deus
rabim⁹ eū tūc exurge in adiutorii michi & super
frā inimicorū meorū extende manū tuā. qz aduersū
me oīs cogitationes eorū in malū repūne eos qz
iniquo odio oderūt me Custodi me a laqueo que
statuerūt michi. Esto michi turris fortitudinis ut
possis stare aduersus insidias eorū. p̄ostula michi
auxiliū de scō ut nō longe faciat dñs miseratōes

suas a me. s; pp̃ bonitatē suā sit michi i deū pte
ctoꝝe i domū refugii ⁊ liberet me de medio catu
loꝝ leonū. ne irrideāt me inimici mei Sed tecum
epuler in cōspectu dei et delecter in leticia per in
finita seculorum secula. Amen

¶ Ad beatam Annam

Ave sancta anna mater matris dñi nŕi
iesu xp̃i. Beata es q̃ tantā filiā ange
lo nūciantē cōcepisti in utero portasti
peperisti ⁊ nutruisti. et filiū filie tue dñm nostrū ie
sū xp̃m deū tuū in terra cū ingēti gaudio adora
sti. Beata in q̃ es. q; ppter filiā tuā paradisiū in
troisti. p̃pam q̃ so p me ora quā peperisti. vt exnūc
⁊ quacūq; hora irruerit clamor ille nocturn⁹ repē
tinus ⁊ metuend⁹. Ecce sp̃s venit. exi obulā et
Tu m̃ ⁊ ip̃a filia ipetretis a filio gr̃am vt manus
suā lōge faciat a me: ⁊ formido sua nō me terrea
at. Sed itrepidus ⁊ p̃stans i leticia cordis ⁊ desie
derio aīe obuius exeam. Ad te ⁊ filiā exnunc cū
adhuc lumē celi video ⁊ adhuc in t̃p̃e miserēdi cō
stitut⁹ recurro. vt i illa necessitate vltia tā extre
ma michi assistatis. Ne cū fatuis x̃gib⁹ repullaz
patlar neq; dicant inimici mei p̃ualim⁹ aduersus
eū. Tūc exurge i adiutorii michi vt vfi medio sit
michi dñs refugii i die tribulatiōis mee et saluā
faciat a psequētib⁹ aīam meā. Tūc pp̃ bonitatē
vram memētote mei ⁊ eripite me a voce inimici ⁊ a
tribulatiōe pctōis donec trāseat iūctas. tūc pte
gite me a cōuētū malignātiū vt ornata lāpade
vna cū sp̃so vobiscum merear intrare ad nuptias
vbi s; solū te ⁊ filiā: s; ⁊ sp̃sū filie filiū lucis etne
splendorē qui ex nichilo cūcta creauit videat ⁊ co
gnoseā vt laudē nomē eius cū cātico ⁊ magnificē.

et in laude usque in sempiternum.

Ad oēs sanctos oēs.

Beati estis scilicet dei oēs qui meruistis consortes fieri celestium virtutum et perfrui eterne claritatis gloria. Ideoque supplico ut mei mercores intercedere dignemini pro me ad dominum deum nostrum qui vos elegit. et in tanta felicitate iocunditate suavitatem tranquillitate securitate recte amenitate et denique in sua beatitudine ineffabili solitudine tam gloriose et feliciter sublimavit ipsum quoniam in statissime exorare. ut in fine huius mirabilis vite plene doloris angustie et meroris. Non enim peccata que feci ego. neque finis iniquitates et negligetias meas retribuatur michi. sed finis multitudinem miserationum suarum michi ignoscat. et me trahat ad meipsum ut videam virtutem suam et gloriam suam et contempler eam in die preclara que nescitvesper. nec habet occasum ubi magna sunt et mirabilia quorum non est numerus. ubi est omne bonum et non est aliquod malum. ubi est gaudium super gaudium et vincens omne gaudium. extra quod non est gaudium. Eya felicissimi preset dominum mei metuendissimi in illo exitu et districto examine recordemini mei. salutem poscite misero. exurgite in succursu meum et pauperculam animam meam producite ad eternam beatitudinem. ut vobis sancti placere valeamus in montibus samarie et audire vocem gaudii et vocem leticie. vocem spiritus et vocem spiritus videre gloriam regis et decorum regie. ubi letabitur Christus in choro dyadema regni portans in capite suo. ostendet nobis fructum sancti sunt ventris sui. in humanitate nostra videbitur dominus maiestatis. ubi videbitur et affluet. et mirabitur et dilatabitur eorum nomen. si laudabimur. quia oculo ad oculum. aspectu per aspectum videbimur facie ad faciem cognoscemus ore ad os colloquimur dicentes. Tibi domine patris et imperii tui honor et gloria. te laudet omnis spiritus sanctus. extra
Finis.

